

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Dopad hospodářské krize na počet exekucí
Impact of economic crisis on the number of execution

Student:	Katarína Straková
Vedoucí bakalářské práce:	Mgr. Ptašník Adam, Ph.D.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Katarína Straková**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208R011 Ekonomika a právo v podnikání**
Téma: **Dopad hospodářské krize na počet exekucí
Impact of Economic Crisis on the Number of Executions**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretické východiska exekuce
  3. Ekonomická krize na Slovensku a v Česku
  4. Analýza dopadu krize na počet exekucí
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 966 s. ISBN 80-7179-901-7.
RADKOVÁ, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
SCHELLEOVÁ, Ilona et al. *Exekuční řízení*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 272 s. ISBN 80-86861-46-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Adam Ptašník, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

JUDr. Bohoslav Halbur
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dušan Dlahošovič
děkanka fakulty

ČESTNÉ PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že som celú prácu, vrátane všetkých príloh spracovala samostatne.

V Ostrave dňa 11.5. 2012

.....

Katarína Straková

Obsah

Obsah.....	- 3 -
1 Úvod	- 5 -
2 Teoretické východiská exekúcie.....	- 6 -
2.1 Charakteristika exekučného konania	- 6 -
2.2 Právna úprava výkonu rozhodnutia	- 9 -
2.3 Predpoklady pre exekúciu	- 9 -
2.3.1 Účastníci konania	- 10 -
2.3.2 Exekučný titul.....	- 11 -
2.3.3 Vykonateľnosť.....	- 13 -
2.3.4 Vecná legitimácia	- 14 -
2.4 Priebeh exekučného konania	- 14 -
2.4.1 Zahájenie exekúcie	- 15 -
2.4.2 Návrh na nariadenie exekúcie	- 15 -
2.4.3 Nariadenie exekúcie a poverenie exekútora	- 16 -
2.4.4 Priebeh exekúcie u súkromného exekútora	- 17 -
2.4.5 Spôsoby exekúcie	- 18 -
2.4.6 Odklad, zastavenie exekúcie a exekučného konania	- 20 -
2.4.7 Skončenie exekúcie	- 20 -
2.5 Exekútor	- 21 -
2.6 Náklady exekúcie a odmena exekútora	- 22 -
2.6.1 Náklady exekúcie	- 23 -
2.6.2 Odmena exekútora.....	- 23 -
3 Ekonomická kríza na Slovensku a v Česku.....	- 24 -
3.1 Hrubý domáci produkt.....	- 24 -
3.1.1 Ekonomická úroveň krajiny	- 24 -
3.2 Inflácia.....	- 24 -

3.2.1	Obecná príčina inflácie.....	- 25 -
3.2.2	Dôsledky inflácie.....	- 26 -
3.2.3	Ďalšie dôsledky inflácie	- 28 -
3.3	Nezamestnanosť	- 28 -
3.3.1	Dôsledky nezamestnanosti	- 29 -
3.3.2	Znižovanie nezamestnanosti.....	- 30 -
3.4	Ekonomický cyklus	- 31 -
3.5	Parita kúpnej sily	- 35 -
3.6	Vplyv hospodárskej krízy na vybrané makroekonomické ukazovatele v Slovenskej a Českej republike.....	- 35 -
3.6.1	Tempo rastu HDP.....	- 36 -
3.6.2	Inflácia.....	- 38 -
3.6.3	Príjmy	- 40 -
3.6.4	Nezamestnanosť	- 41 -
3.6.5	Chudoba.....	- 43 -
3.6.6	Protikrízové opatrenia vlád analyzovaných krajín a predpokladané hodnoty vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov.....	- 44 -
4	Analýza dopadu krízy na počet exekúcií.....	- 46 -
5	Záver.....	- 50 -
	Zoznam použitej literatúry.....	- 52 -
	Zoznam skratiek.....	- 55 -
	Zoznam príloh	

1 Úvod

Exekúcia nie je v spoločnosti vnímaná ako pozitívny jav. Je upravená zákonom č. 120/2001 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Jej účelom je uspokojenie práv oprávneného, čiže veriteľa na jednej strane a zároveň dochádza k obmedzeniu či zásahu práv na strane druhej, čiže na strane dlžníka. Ide o razantný a zároveň najúčinnjší spôsob vynucovania plnenia povinností prostredníctvom peňažných a nepeňažných plnení. Postihuje nielen fyzické osoby, ale pribúdajú aj situácie, kedy svoje dlhy prestávajú zvládať aj právnické osoby.

Občania sa v dôsledku vyšších nákladov ako výnosov dostávajú do finančnej dlhovej pasce, v ktorej potom nie sú schopní splácať hypotéky, pôžičky a iné súkromné záväzky. Často sa stáva, že nie sú schopní splácať už ani dane a ďalšie zákonom stanovené platby. Podnikatelia preceňujú svoje podnikateľské schopnosti natoľko, že sa neváhajú zadlžiť vysoko nad hranicu reálnych príjmov dosiahnutých v rámci podnikateľskej činnosti.

V nadväznosti na vyššie zmienený text som si ako tému svojej bakalárskej práce zvolila: „Vplyv hospodárskej krízy na počet exekúcií“. V práci sa zameriavam predovšetkým na vzrastajúci počet exekúcií v súvislosti s hospodárskou krízou a zároveň poukazujem na to, aký vplyv má hospodárska kríza na počet exekúcií. Cieľom práce je analýza vplyvu hospodárskej krízy na vybrané makroekonomické ukazovatele a na počet exekúcií v Českej a Slovenskej republike.

Štruktúra bakalárskej práce je rozdelená do troch kapitol. Prvá kapitola je zameraná na východiská exekúcie, jej predpoklady a priebeh. Druhá kapitola sa zaoberá ekonomickou krízou v Slovenskej a Českej republike, rozoberá makroekonomické ukazovatele a ich vplyv na hospodársku krízu v rokoch 2005 – 2010. Tretia kapitola je zameraná na počet exekúcií v Českej a Slovenskej republike a ich závislosť.

Práca obsahuje prílohy, ktoré sa vzťahujú na danú problematiku. Ich súčasťou je návrh na nariadenie exekúcie, uvedený v prílohe č. 1, a štatistiky týkajúce sa počtu exekúcií v Slovenskej a Českej republike. Prostredníctvom týchto štatistík je uvedené porovnanie v jednotlivých rokoch, t.j. v rokoch 2005 – 2010, v rámci počtu vymožených exekúcií, počtu nariadených exekúcií a ďalej je uvedené, aké množstvo exekúcií bolo ukončené zastavením. Štatistické údaje o exekúcií sú uvedené v prílohe č. 2.

2 Teoretické východiská exekúcie

Táto kapitola obsahuje vymedzenie teórie a teoretických pojmov, týkajúcich sa exekúcie.

2.1 Charakteristika exekučného konania

Subjektívne právo, ktoré bolo priznané rozhodnutím súdu alebo iného rozhodujúceho orgánu, sa uskutočňuje buď samočinne, alebo je k tomu potrebné zvláštne konanie, ktoré je označované ako exekučné konanie. Určené subjektívne právo sa samočinne uskutočňuje rozhodnutím vtedy, ak k jeho uskutočneniu nie je potrebná súčinnosť subjektov práva, resp. povinností. Hmotné uskutočnenie týchto povinností podľa ich povahy v niektorých prípadoch musí, v iných prípadoch zase môže, byť realizované štátnou donucovacou mocou. Postup, ktorým sa prevádza táto nútená realizácia plnenia k tomu oprávnenými orgánmi, je českými právnymi predpismi označovaný ako výkon rozhodnutia¹, inými slovami exekúcia. [1, str. 9]

Exekúcia je procesnými normami zverená rôznym orgánom, medzi ktorými má rozhodujúce postavenie súd. Je to preto, lebo okrem rozhodnutí, vydaných v konaní upravenom v občianskom súdnom poriadku vykonáva aj rozhodnutia iných orgánov, poprípade cudzozemských súdov či orgánov. Ďalším dôvodom je to, že niektoré spôsoby exekúcie môže vykonávať len súd. [1, str. 10]

Exekúcia je procesom, procesnou činnosťou súdu a ďalších zúčastnených subjektov. Táto činnosť je regulovaná normami procesného občianskeho práva a deje sa v civilne procesnom vzťahu. Takto upravený postup je exekučným konaním. [2, str. 30]

Exekučné konanie a „řízení nalézací“ sú dve samostatné časti jednotného občianskeho súdneho konania. Na jednej strane „řízení nalézací“ sleduje ich vzájomný pomer, ktorý je daný rôznym úkolom, a na strane druhej je to exekučné konanie. [1, str.10-11]

---

¹V českom právnom ráde sa bežne stretávame s pojmami výkon rozhodnutia a exekúcia. Občania nevedia, že paralelne vedľa seba existujú tieto 2 spôsoby vymáhania pohľadávok. Z hovorového hľadiska ide o synonyma, avšak ich priebeh je trochu odlišný. U exekúcie ponechávame spôsob jej prevedenia úplne na súdnom exekútorovi. Znamená to, že exekútor sám rozhoduje o tom, či prevedie exekúciu formou zrážok zo mzdy, predajom nehnuteľností, či iným spôsobom. V prípade súdneho výkonu rozhodnutia musí oprávnený najskôr podať súdu návrh na výkon rozhodnutia a následne sám zvažuje najvhodnejší spôsob prevedenia exekúcie, tzn., že si sám zvolí, akým spôsobom bude exekúcia prevedená. Exekúciu prevádza súdny exekútor, ktorý má záujem o to, aby prebehla úspešne, pretože svoju odmenu a náklady musí po dlžníkovi vymôcť rovnako ako pohľadávku veriteľa. Oproti tomu súdny vykonávateľ, ako zamestnanec súdu, nemusí byť na danej veci až tak moc zainteresovaný. [1, str.12]

Cieľom „řízení nalézacího“ je určit na koho strane je právo. Vykonávacie (exekučné) konanie realizuje nájdené právo, čiže núti k plneniu povinností, pokiaľ nie sú dobrovoľne splnené. Ak dôjde k jeho zahájeniu je ovládané dispozičnou zásadou, čo znamená, že je potrebný návrh vymáhajúceho veriteľa. [2, str.31]

Keďže podkladom pre exekúciu môžu byť aj rozhodnutia vydané inými štátnymi orgánmi, z toho vyplýva, že exekučné konanie nie je bezprostredne závislé od predchádzajúceho „řízení nalézacího“, a preto je samostatné a relatívne nezávislé od „řízení nalézacího“, čo je tiež zrejmé z okolností, že rozhodovanie niektorých sporných otázok, vzniknutých v exekučnom konaní alebo z jeho podnetu, zveruje občiansky súdny poriadok „řízení nalézacímu“ (napr. v prípade nároku tretej osoby na vylúčenie veci z exekúcie). Táto samostatnosť vyplýva aj z toho, že exekučné konanie nemusí nadväzovať na „řízení nalézací“, pretože rozhodnutím súdu nebolo priznané oprávnenie a nebola priznaná povinnosť k plneniu (napr. ak bola žaloba na začiatku konania zamietnutá). Ak povinný splnil svoju povinnosť, uloženú mu súdnym rozhodnutím, dobrovoľne a konečne ak oprávnený nepodal návrh na začatie exekučného konania, tak v tomto prípade exekučné konanie po „řízení nalézací“ nenasleduje. [1, str.11]

Exekučné konanie je svojou povahou sporným konaním, účastníkmi sú veriteľ a dlžník, ale v niektorých častiach môže byť aj konaním nesporným a okruh účastníkov sa rozširuje aj na ďalších veriteľov, ktorí sami nie sú účastníkmi tohto konania. [2, str.31]

Tento druh konania môžeme viesť len na základe takých rozhodnutí, ktoré povinnému subjektu ukladajú nejakú povinnosť niečo konať alebo dať, niečoho sa zdržať alebo strpieť. Musí teda ísť o povinnosť povinného ku konkrétnemu plneniu v stanovenej lehote. [2, str.31]

Rozsudky typu: či právo alebo právny vzťah, je alebo nie je, nie sú spôsobilé byť predmetom exekúcie. To isté platí o rozsudkoch o osobnom stave a o rozsudkoch, ktorými súd schvaľuje dôležité právne úkony zákonných zástupcov prevedené menom zastúpených.[1, str.11]

Zásady exekučného konania:

Zásada formalizácie predpokladov výkonu rozhodnutia

Na začiatku exekučného konania je exekučný titul. Je to inštitút, u ktorého predpokladáme jeho správnosť. Avšak tá môže byť vyvrátená. Správnosť exekučného titulu

sa však zásadne nepreskúmava, a tak sa stáva neprekročiteľnou hranicou medzi vykonávajúcim a „řízením nalézacím“. [3, str. 59]

Zásada ochrany povinného a tretích osôb

Výkon rozhodnutia musí byť vedený len k uspokojeniu skutočne existujúcich práv a musí prebiehať len podľa zákonom stanovených podmienok a spôsobmi, ktoré umožňuje zákon. Ustanovenia § 263 a 264 OSR stanovujú rozsah exekúcie tak, aby stačil na uspokojenie oprávneného. Exekúcia môže postihnúť len majetok oprávneného. Voči majetku tretích osôb, ktorý bol postihnutý exekúciou, sa môžu tieto osoby brániť najmä vylučovacou žalobou, napr. keď pohľadávka bola postúpená a už nie je v majetku dlžníka. Zásada ochrany povinného nedovoľuje, aby bola exekúciou ohrozená alebo nadmerne znížená životná úroveň dlžníka. V zákone sú stanovené veci, ktoré sú z exekúcie vylúčené tak, aby dlžník nestratil možnosť žiť seba a svoju rodinu, alebo aby nezostal úplne bez prostriedkov. [4, str. 91-92]

Zásada dispozičnej a oficiality

Dispozičná zásada znamená, že konanie sa zahajuje na návrh oprávneného a je zastavené na jeho návrh a taktiež aj to, že toto konanie do značnej miery ovláda oprávnený – navrhuje spôsob výkonu rozhodnutia. Táto zásada však nie je užitá bez výhrad. Zásada oficiality znamená, že súd môže zamietnuť návrh s ohľadom na rozsah exekúcie, alebo môže nariadiť len niektorý z navrhnutých druhov výkonu rozhodnutia, prípadne môže nariadiť aj iný spôsob výkonu rozhodnutia. Súd nemôže nikdy prekročiť hranice návrhu a vymáhať viac ako činí žiadaný nárok oprávneného. Táto zásada sa využíva napr. keď súd zistí, že exekučný titul sa stal neúčinným, alebo nie je vykonateľný, alebo boli postihnuté veci, ktoré nejde postihnúť výkonom rozhodnutia. [4, str. 92]

Prejednávací a „vyhľadávací“ zásada

Podľa prejednávacej zásady prináleží aktivita stranám, činiacim návrhy a navrhujúcim dôkazy. Vo forme dôkazného bremena a bremena tvrdenia nesú strany zodpovednosť a musia znášať dôsledky svojho neúspechu v tomto smere – to môže vyústiť v spore pre jednu stranu aj v celkový neúspech. „Vyhľadávací zásada“ je opakom prejednávacej zásady a ukladá súdu, aby zisťoval, z úradnej povinnosti, skutočnosti potrebné pre rozhodovanie. [4, str. 93]

Exekučný sudca by mal získať čo najviac podkladov pre svoje rozhodnutie. [3, str. 66]

Súd v priebehu konania skúma, či sú dané procesné podmienky konania a či nezanikla niektorá z nich v priebehu konania. Tvrdenie, že dlh zanikol, alebo bol uhradený, musí naopak preukázať povinný. [4, str. 93]

Medzi **d'alsie zásady** patrí zásada rovnosti strán (oprávneného a povinného), zásada voľného hodnotenia dôkazov, zásada arbitrárneho poriadku, zásada verejnosti, ústnosti a priamosti. V exekučnom konaní ďalej platia zásady prednosti, ktorá určuje napr. prednosť pre uspokojovanie výživného, zásada priority znamená, že oprávnené subjekty sú uspokojované v určitom poradí a zásada proporcionality predvída uspokojovanie jednotlivých veriteľov len sčasti, podľa pomeru ich pohľadávok voči výťažku. [4, str. 93]

2.2 Právna úprava výkonu rozhodnutia

Výkon rozhodnutia na peňažité plnenie je upravený zákonom č. 99/1963 Zb., OSR, v znení neskorších predpisov a vyhláškou Ministerstva spravodlivosti č. 37/1992 Zb., „pre okresné a krajské sudy, v znení neskorších predpisov. [2, str. 32]

„Řízení exekuční je zařazeno samostatně do části šesté pod názvem výkon rozhodnutí.

Tato část má osm hlav:

Hlava první – nařízení a provedení výkonu rozhodnutí (§ 251-§ 275),

Hlava druhá – srážky ze mzdy (§ 276-§ 302a),

Hlava třetí – příkázání pohledávky (§ 303-§ 320a),

Hlava čtvrtá – příkaz k výplatě z účtu u peněžního ústavu (§ 320b-§ 320h),

Hlava pátá – prodej movitých věcí a nemovitostí (§ 321-§ 336, § 335a-§ 336o, § 337, § 337a-§ 337h, § 338-§ 338a),

Hlava šestá – zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech (§ 338b-§ 338e),

Hlava sedmá – prodej podniku (§ 338f-§ 338 z),

Hlava osmá – uspokojení práv na nepeněžité plnění (§ 339-§ 351a).“ [2, str. 32]

Zákon č. 120/2001Zb., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný rád), je taktiež možné používať od 1. 9. 2001. Vyššie uvedené predpisy sa uplatňujú v prípade súdnej exekúcie. [2, str. 32]

2.3 Predpoklady pre exekúciu

Táto časť sa zaoberá účastníkmi konania, exekučným titulom, jeho vykonateľnosťou a vecnou legitimitáciou.

2.3.1 Účastníci konania

Vymedzenie účastníkov závisí od druhu exekúcie. V konaniach, ktoré majú povahu konania sporného, je pojem účastníka určený čisto formálne a v konaniach, ktoré majú povahu konania nesporného, je pojem účastníka určený materiálne (vzťahom účastníka k predmetu takého konania).[1, str. 47-48]

Účastníkmi exekučného konania sú veriteľ čiže oprávnený - má tzv. aktívnu legitimáciu a dlžník čiže povinný - je pasívne legitimovaný. Ak pohľadávka patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, tak účastníkom konania, pokiaľ ide o tieto hodnoty, je aj manžel dlžníka (povinného) a to zo zákona. Význam vymedzenia účastníctva je napr. v tom, komu sa doručujú písomnosti, ktorými sa im ukladajú práva či povinnosti, vrátane práv na opravné prostriedky. [4, str. 129]

Ustanovenie § 36 ER z väčšej časti odpovedá § 255 a § 256 OSR, odlišnosť je v úprave opatrovníka, účasti exekútora v konaní o jeho nárokoch (dvojjediná rola, napr. u správcu dane), manžela povinného alebo v tom, kto rozhoduje o právnom nástupníctve. Pre exekučné konanie platí § 19-35a OSR o účastníkoch konania. Exekútor môže požiadať exekučný súd o ustanovenie opatrovníka povinnému (§ 44 odst. 8 ER), ktorého pobyt nie je známy a nepodarilo sa mu doručiť uznesenie o nariadení exekúcie na adresu jeho sídla, alebo na inú známu adresu v Českej republike alebo v cudzine, ktorý bol postihnutý duševnou poruchou, alebo nie je schopný sa zrozumiteľne vyjadrovať, alebo z iných zdravotných dôvodov sa nemôže nie len počas prechodnej doby zúčastniť konania. [4, str. 129-130]

Ďalším významom vymedzenia účastníctva je keď práva a povinnosti prechádzajú, alebo sú prevádzané medzi, rôznymi osobami. Previest' exekúciu proti inému, než kto je v rozhodnutí označený ako dlžník, alebo v prospech iného, než kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, je možné len vtedy, ak je preukázané, že na neho prešlo, či bolo prevedené, právo z exekučného titulu, alebo že naňho prešla povinnosť (§ 36 odst. 3 ER), napr. dedenie, premeny spoločností. Pokiaľ to priamo nevyplýva z právneho predpisu, tak prechod či prevod práva, alebo prechod povinností, možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou notárom, alebo štátnym orgánom. Do konania namiesto doterajšieho oprávneného vstupuje jeho právny nástupca vtedy, ak sa preukáže, že po zahájení exekučného konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prechod alebo prevod práva oprávneného, o ktorom v konaní ide. Ten, kto nastupuje do konania na miesto doterajšieho oprávneného, musí prijať stav konania v dobe jeho nástupu do konania. [4, str. 130]

Ďalšími účastníkmi konania môžu byť účastník excindačného konania (presnejšie osoba, ktorá úspešne uplatnila vylučovaciu žalobu), hoci len neplnohodnotným, a dediči (napr. exekútora, oprávneného). V prípadoch, kedy sa rozhoduje o nárokoch exekútora, o pokute tretím osobám, v konaní o pôvodnom a novo poverenom exekútorovi, je účastníkom konania exekútor. Exekútor vystupuje svojím menom, pokiaľ podáva žalobu v súvislosti s exekúciou, nečiní tak menom štátu (zrov. § 256 odst.3 OSR), ale svojím menom. [4, str. 130]

„O procesním nástupnictví rozhoduje soud nebo exekutor usnesením podle § 107 nebo 107a OSŘ na návrh. Obecně do doby doručení usnesení o nařízení exekuce exekutorovi soudem rozhoduje soud, poté exekutor. Pokud bylo podáno odvolání a věc byla předložena soudu, rozhoduje od tohoto okamžiku rovněž soud. V případech, kdy existuje právní nástupce, avšak exekuci provést nelze, musí ji zastavit soud. O právním nástupnictví musí rozhodnout soud ještě před zastavením exekuce.“ [4, str. 130-131]

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Každý môže pred sudcom ako účastník samostatne jednať (procesná spôsobilosť) v takom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práv a brať na seba povinnosti. Pri nedostatku procesnej spôsobilosti účastníka musí byť zastúpený. [2, str. 70]

2.3.2 Exekučný titul

Exekučný titul je vykonateľné rozhodnutie, je predelom medzi vykonávajúcim a „řízením nalézacím“. Bez exekučného titulu súd, či exekútor nemôže exekúciu vôbec nariadiť. [4, str. 133]

Pri výkone rozhodnutia sa súd nezaobera hmotne právnymi predpokladmi presadzovaného nároku, tie sú už obsiahnuté v exekučnom titule. [5, str.521]

Titul pre exekúciu (exekučný titul) je materiálnou podmienkou exekúcie, je to oprávneným orgánom vydaná listina, ktorá má predpísanú formu, v ktorej sa ukladá určitej osobe povinnosť v určitej dobe niečo plniť. Exekučný titul musí mať určité náležitosti, ktoré sú formálnej a materiálnej (obsahovej) povahy. [6, str. 67]

Podmienky vykonateľnosti po formálnej stránke sú určené tými právnymi predpismi, ktorými je rozhodnutie vydané. Ide o stanovenie toho, kedy eventuálne a za akých podmienok vykonateľnosť titulu nastáva. Súd z úradnej povinnosti pri všetkých tituloch skúma, či je titul formálne vykonateľný. [6, str.67]

Materiálna (obsahová) určitosť zahŕňa presné označenie subjektov, čiže dlžníka a veriteľa, a toho, čo sa podľa vykonateľného rozhodnutia má plniť formou prísne formálneho konania, ide teda o stanovenie rozsahu a predmetu plnenia, jeho spôsobu, musia byť stanovené lehoty k splneniu uloženej povinnosti a potvrdená vykonateľnosť podkladového konania. [7, str.17]

V prípade, že bude exekúcia nesprávne nariadená na základe nedostatočného exekučného titulu, tak musí byť zastavená, pretože exekúcia bola nariadená aj napriek tomu, že exekučný titul sa doposiaľ nestal vykonateľným. Vymedzenie, ktoré rozhodnutia tvoria exekučný titul, je obsiahnuté v § 251, v § 274 občianskeho súdneho rádu a v iných zákonoch. Podľa týchto ustanovení rozoznávame tuzemské a cudzozemské tituly. [6, str.67]

Tuzemskými titulmi sú:

- Vykonateľné rozhodnutia súdov a iných orgánov činných v trestnom konaní, ak postihujú majetok alebo priznávajú právo.
- Vykonateľné rozhodnutia vydané v občianskom súdnom konaní, napr. vykonateľné rozsudky, platobné rozkazy, uznesenia a súdom schválené zmiery. Rozhodnutia, ktoré ukladajú prehlásenie vôle, nahrádzajú toto prehlásenie, a aj keď sa takýmto rozhodnutím ukladá povinnosť k plneniu, nejde o exekučný titul. Podobne aj rozhodnutia o osobnom stave s výnimkou rozhodnutí o výchove neplnoletých detí a rozhodnutí, ktorými sa súd vyslovil o žalobe na určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, nemôžu byť v exekučnom konaní nútene realizované.
- Vykonateľné rozhodnutia „rozhodčích komisií“ a zmiery nimi schválené.
- Vykonateľné rozhodnutia štátnych notárstiev a dohody nimi schválené.
- Notárske zápisy obsahujúce záväzok, majú vyznačené tieto skutočnosti - osoba oprávnená a povinná, právny dôvod, predmet a doba plnenia, ak osoba povinná k vykonateľnosti takéhoto záväzku výslovne v notárskom zápise zvolila.
- Vykonateľné rozhodnutia a výkazy nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia a nemocenského poistenia.
- Vykonateľné rozhodnutia nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmiery, schválené orgány územnej samosprávy a orgány štátnej správy.
- Iné vykonateľné rozhodnutia a schválené zmiery tam, kde zákon pripúšťa ich výkon v občianskom súdnom konaní. [1, str.50-51]

Cudzozemskými titulmi sú:

- „Rozhodčí nálezy“ vydané v cudzom štáte. Dôležitým predpokladom je, že je zaručená vzájomnosť a že tieto nálezy budú uznané českými súdmi.
- Rozhodnutia orgánov cudzieho štátu vo veciach osobných, majetkových a rodinných práv, cudzie notárske listiny a súdne zmiery. [1, str.51]

Aby bol titul pre exekúciu vykonateľný, musí byť opatrený potvrdením o vykonateľnosti. U súdnych rozhodnutí ide o „doložku o vykonateľnosti rozhodnutia“, ktorú na rozhodnutí pripojí vedúci súdnej kancelárie. U súdnych rozhodnutí a schválených súdnych zmierov zabezpečí toto potvrdenie súd, ktorý o veci rozhodoval, ako súd prvého stupňa. Inak zabezpečí rozhodnutie, prípadne výkazy nedoplatkov, ten orgán, ktorý ich vydal. U dohôd a zmierov ten orgán, ktorý ich schválil. [4, str.134]

Špeciálne ustanovenie § 40 odst. 2 až 4 ER ustanovuje, že ak exekučný titul neobsahuje určenie lehoty k splneniu povinností, znamená to, že povinnosti uložené exekučným titulom je potrebné splniť do 3 dní a v prípade, že ide o vysťahovanie bytu, do 15 dní od právnej moci rozhodnutia. V prípade, že ide o deliteľné plnenie a povinnosť, podľa exekučného titulu má splniť viac povinných (§ 40 odst. 1 písm. a), b) alebo c)), platí, že povinnosti sú zaviazaní splniť všetci povinní rovným dielom, ak nestanoví exekučný titul inak. Exekúciu rozhodnutia súdu o predaji zástavy môžeme priviesť len vtedy, ak obsahuje označenie oprávnenej a povinnej osoby, zástavy a výšku zaistenej pohľadávky a jej príslušenstva. Ak právny predpis priamo stanoví lehotu k plneniu alebo z tohto predpisu vykonateľnosť priamo vyplýva, tak v takomto prípade ju exekučný titul nemusí obsahovať. [4, str.134]

Ďalším spôsobom ako môže súd nariadiť a exekútor uskutočniť exekúciu je podľa exekútorského zápisu s priamou vykonateľnosťou ten spôsob, ktorý sám navrhovaný exekútor, či jeho koncipient alebo kandidát napísal. [4, str.134]

2.3.3 Vykonateľnosť

Skúmať vykonateľnosť titulu je úlohou súdu. Je to jeden zo základných predpokladov toho, aby mohlo byť rozhodnutie nútene vykonané súdnou exekúciou. V § 161-162 a 171 občianskeho súdneho rádu sú stanovené základné otázky vykonateľnosti. Podľa týchto ustanovení, hneď ako uplynie lehota k plneniu, je rozsudok vykonateľný. Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť k plneniu, tak je rozsudok vykonateľný, hneď ako nadobudol právnu moc. Právoplatné rozsudky, ktoré ukladajú prehlásenie vôle, nahrádzujú toto prehlásenie. Ak sa jedná o rozsudky predbežne vykonateľné, tak lehota plnenia beží od ich

doručenia. Predbežne vykonateľné sú rozsudky, ktoré odsudzujú k plneniu výživného alebo pracovné odmeny za posledné 3 mesiace pred vyhlásením. Súd môže predbežnú vykonateľnosť rozsudku vysloviť na návrh, a to vo výroku rozsudku, ak by inak účastníkovi hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľné alebo značné ujmy. [6, str.70-71]

Ak je titulom pre exekúciu rozhodnutie uznesenia súdu, ktorým bolo uložené plnenie jednému z účastníkov, a ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právnu moc, lehota k plneniu plyní od doručenia uznesenia práve tomu účastníkovi, ktorému je v uznesení uložená povinnosť k plneniu § 171 odst. 1, aj keď sa uznesenie doručuje všetkým účastníkom. Nedostatok doručenia inému účastníkovi nemôže byť na prekážku nariadenia exekúcie. Podmienkou je teda doručenie účastníkovi, ktorý má povinnosť plniť. [1, str.60]

Skúmanie vykonateľnosti rozhodnutí iných ako súdnych orgánov bude pre súd zložité, v týchto prípadoch bude musieť byť prihliadnuto k ustanoveniam správneho rádu. [1, str.60]

2.3.4 Vecná legitímácia

Súd sa musí ďalej zaoberať otázkou vecnej legitímácie pri rozhodovaní o nariadení exekúcie. Návrh na nariadenie exekúcie môže byť podpísaný len osobou, ktorá sama seba označí za oprávneného a je teda nositeľom hmotne právneho oprávnenia, ktoré má byť vykonateľné. U osoby povinnej je tomu podobne. [6, str.69]

Aby nenastala situácia, kedy návrh označí ako povinnú osobu niekoho, kto nemá hmotne právne žiadnu povinnosť voči oprávnenému, preto súd musí pri skúmaní podmienok pre exekúciu tieto otázky rozriešiť porovnaním s titulom, teda s rozhodnutím, ktoré je vykonávané. Povinnosťou súdu je pochybnosti, či navrhovaná exekúcia je skutočne proti tomu, komu je uložená povinnosť rozhodnutím, ktorého exekúcia je navrhovaná, odstrániť. Môže sa stať, že údaje v návrhu neodpovedajú údajom v titule, vtedy súd nemôže exekúciu nariadiť, ale návrh zamietne. Jediná výnimka, pripúšťajúca možnosť nariadenia exekúcie v prospech iného alebo proti niekomu inému než sú účastníci uvedení v titule, je stanovená v § 256 občianskeho súdneho rádu. Zmenu o prechode povinností alebo práva je potrebné preukázať listinou vydanou alebo overenou štátnym orgánom (§ 256 odst. 2 občianskeho súdneho rádu). Takouto listinou môže byť napríklad rozhodnutie o nástupníctve pri smrti fyzickej osoby.[1, str.58]

2.4 Priebeh exekučného konania

V tejto časti je opísaný priebeh exekučného konania, teda zahájenie exekúcie, návrh na nariadenie exekúcie, nariadenie exekúcie a poverenie exekútora, priebeh exekúcie

u súkromného exekútora, spôsoby a odklad exekúcie, zastavenie exekúcie a exekučného konania a skončenie exekúcie.

2.4.1 Zahájenie exekúcie

Exekučné konanie sa u súdneho exekútora zahajuje na návrh (§ 35 ER) a je zahájené dňom, kedy návrh na nariadenie exekúcie došiel buď zvolenému exekútorovi, alebo príslušnému exekučnému súdu spolu s určením exekútora. Vecne príslušný súd je okresný súd (§ 45 ER), miestne príslušný súd je taký, v ktorého obvode má povinný bydlisko, ak je fyzickou osobou, a ak nemá bydlisko, súd, v ktorého obvode sa zdržuje. Ak má povinný, ktorý je fyzickou osobou, na viacerých miestach bydlisko, tak potom sú miestne príslušnými všetky súdy, v ktorých obvode býva s úmyslom sa tam zdržovať trvalo. V prípade, že povinný nemá bydlisko v ČR a ani sa v nej nezdržiava, je príslušným súdom, v ktorého obvode má povinný majetok, v prípade, že má majetok v obvode viacerých súdov, je príslušným súdom ten, ktorému bola ako prvému doručená žiadosť exekútora o udelení poverenia alebo návrh na prevedenie exekúcie. Ak je povinný právnická osoba, je miestne príslušný ten súd, v ktorého obvode má povinný sídlo. [6, str.64]

Návrh súdu sa môže podať aj elektronicky, ale musí spĺňať podmienky podľa § 42 odst. 5 OSR.. [1, str.63]

Tzv. prekážka „litispence“ (zahájeného konania) znamená, že zahájenie exekučného konania bráni tomu, aby pre ten istý nárok prebiehalo alebo bolo zahájené iné exekučné konanie podľa exekučného rádu. Ak veriteľ podá viac návrhov na nariadenie exekúcie v tej istej veci, exekúciu prevedie ten exekútor, ktorého poverí súd. Rovnakou vecou sa rozumejú rovnaké osoby, vrátane právnych nástupcov, a rovnaký predmet konania. O prekážku „litispence“ ide vždy po podaní návrhu, aj keď o návrhu na výkon rozhodnutia či exekúciu nebolo doposiaľ rozhodnuté. Na odstránenie tejto prekážky musí byť iné konanie v tej istej veci právoplatne zamietnuté či zastavené. Súd zisťuje prekážku zahájenia konania prevedením „lustrace“ vo svojich evidenciách. [4, str.126]

2.4.2 Návrh na nariadenie exekúcie

Exekučné konanie nemožno v žiadnom prípade zahájiť bez návrhu na nariadenie exekúcie, čiže môže byť zahájené len na návrh oprávneného. Oprávnený podá návrh na nariadenie exekúcie sám prostredníctvom právneho zástupcu, alebo exekútora. Exekučné konanie je zahájené v okamihu, kedy exekútorovi, alebo ktorémukoľvek exekučnému súdu, v ČR bol doručený príslušný návrh. K návrhu na nariadenie exekúcie musí byť priložený

originál, prípadne úradne overená kópia exekučného titulu s doložkou vykonateľnosti, ak bol vydaný exekučným súdom. Exekútor je povinný preskúmať, či príslušný návrh na nariadenie exekúcie obsahuje všetky predpísané náležitosti. Sú vymenované v ER (§ 38 odst. 1) resp. v § 261 OSR. Ak je návrh podaný s určitými chybami, alebo je neúplný, exekútor vyzve uznesením oprávneného k jeho oprave alebo doplneniu podľa ustanovenia § 39 odst. 1 ER. Pokiaľ tak neučiní, súd konanie zastaví. Konanie môže byť zastavené buď na návrh súdu, alebo súdneho exekútora. Exekútor je oprávnený vykonávať exekúciu až po doručení uznesenia súdu, lebo potom je poverený k výkonu exekúcie, Proti uzneseniu o nariadení exekúcie je možné sa odvolať, podať návrh na odklad, či zastavenie. Odvolanie je pre povinného jednou z možností, ako sa vyjadriť k príslušnému návrhu oprávneného. Exekúciu môže vykonávať len nestranný súdny exekútor. Podstatným prvkom pre efektívne vykonanie exekúcie je vyhľadanie a získanie potrebných informácií o povinnom. Tieto informácie sú poskytnuté prostredníctvom súčinnosti tretích osôb, a to aj napriek ich povinnosti zachovávať mlčanlivosť. Súčinnosť poskytujú všetky orgány štátnej správy (napr. kataster nehnuteľností, register motorových vozidiel) a ďalšie subjekty uvedené v § 33 odst. 1 až 9 ER. Tieto subjekty môžu poskytnúť len údaje o majetku povinného. Ak nie sú potrebné informácie zo strany tretích osôb poskytnuté, vzniká im povinnosť nahradiť škodu, ktorú exekútorovi prípadne oprávnenému spôsobili. Žiadosť o poskytnutie súčinnosti musí mať písomnú podobu. Je poskytovaná bezplatne. [4, str. 131-133 a 6, str. 64-65]

Návrh na exekúciu súd zamietne, ak zistí, že uznesenie nie je doposiaľ vykonateľné a nie sú splnené podmienky pre nariadenie exekúcie. Doba vydania uznesenia o nariadení exekúcie je teda rozhodujúcim okamžikom. Keď nastane situácia, kedy je návrh na exekúciu podaný v dobe, kedy sa rozhodnutie doposiaľ nestalo vykonateľným, nie je to prekážkou pre nariadenie exekúcie, ak v dobe, kedy súd exekúciu nariaďuje, sa rozhodnutie už stalo vykonateľným. [6, str.71]

2.4.3 Nariadenie exekúcie a poverenie exekútora

Nariadenie exekúcie a poverenie exekútora je upravené v § 44 ER. Potom nasleduje samotné rozhodovanie o nariadení exekúcie. Exekučný rád oproti občianskemu súdnemu rádu prináša množstvo výhod, ku ktorým patrí zavedenie 15 dennej lehoty pre nariadenie exekúcie. Súd je povinný v tejto lehote nariadiť exekúciu a poveriť exekútora, ak sú splnené všetky zákonom stanovené predpoklady pre nariadenie exekúcie, inak návrh zamietne. [9, str.86]

Lehoty stanovené súdom pre rozhodovanie povedú tak k rýchlejšiemu vydávaniu rozhodnutí, a tým aj k efektívnej ochrane subjektívnych práv. Ďalšou výhodou je skutočnosť, že súd neurčí spôsob vykonania exekúcie. Veriteľ teda nemusí pri podaní návrhu voliť najvhodnejší spôsob vykonania exekúcie, ako je tomu pri podaní návrhu na výkon rozhodnutia podľa § 261 odst. 1 OSR. Exekútor až potom, čo mu bolo doručené uznesenie o nariadení exekúcie, posúdi, akým spôsobom bude exekúcia vykonaná a vydá exekučný príkaz ohľadne majetku, ktorý má byť exekúciou postihnutý. Uznesenie o nariadení exekúcie má prísne účinky, tzv. generálne inhibitorium na majetok povinného. [4, str.136-137]

Od okamžiku jeho doručenia, nesmie dlžník nakladať so svojím majetkom vrátane nehnuteľností a majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, okrem bežnej obchodnej činnosti, správy a udržiavania majetku, uspokojovania základných životných potrieb, a to všetko pod výslovnou sankciou neplatnosti právneho úkonu, ktorým by bol stanovený zákaz porušený. Proti uzneseniu o nariadení exekúcie je prípustné odvolanie. V tomto odvolaní však nemožno namietat iné skutočnosti než tie, ktoré sú rozhodné pre nariadenie exekúcie. K ostatným skutočnostiam súd neprihliadne a nariadenie exekúcie potvrdí. Ak odvolanie neobsahuje skutočností rozhodné pre nariadenie exekúcie, alebo neobsahuje žiadne skutočností, tak súd odvolanie uznesením zamietne. [9, str.86-87]

2.4.4 Priebeh exekúcie u súkromného exekútora

Prerušenie konania je zakázané (§35 odst. 5 ER) až na výnimky predvídané špeciálnymi zákonmi, hlavne zákonom č. 119/2001 Zb., ktorý stanoví pravidlá pre súbežne prebiehajúce výkony rozhodnutia alebo zákonom č. 216/1994 Zb., o rozhodcovskom konaní, v znení neskorších predpisov. [2, str.270]

Výhodami tohto konania je rýchlosť a to, že nie je možné podať návrh na obnovu exekučného konania. V prípade, že exekútorovi dôjde návrh na nariadenie exekúcie s exekučným titulom, je povinný tento návrh do 15 dní predložiť súdu a ten v prípade, že návrh nepotrebuje doplniť, poverí exekútora, aby do 15 dní previedol exekúciu. Toto uznesenie súdu sa doručuje exekútorovi, oprávnenému a povinnému, pričom musí byť dodržané, aby bol povinný predvolaný ako posledný. Ak nastane situácia, kedy nemožno predvolať povinného, tak mu je ustanovený opatrovník a ten zaňho neskôr prevezme uznesenie, a to sa považuje za doručené. [6, str.72]

Keď je exekútor zmocnený k prevedeniu samotnej exekúcie, vydá tzv. exekučný príkaz vzťahujúci sa na majetok postihnutý exekúciou. V tomto príkaze je zároveň určený spôsob, akým bude

exekúcia prevedená a ďalšie náležitosti stanovené zákonom. Proti exekučnému príkazu nie je možný opravný prostriedok, takže je zamedzené ďalším prieskumom. [6, str.72]

Aj samotný oprávnený môže rozhodnúť o tom, akým spôsobom bude exekúcia exekútorom prevádzaná v prípade, že ho exekútor vyzve, aby označil spôsob, ktorým bude exekúcia prevedená. Exekútor má oprávnenie nazerať do súdneho spisu, požadovať od súdu už učené prehlásenie o majetku povinného, prípadne môže sám súdu navrhnúť, aby predvolal povinného a vyzval ho k prehláseniu o svojom majetku. Ak exekútor navrhne, aby súd povinného predvolal a vyzval ho k prehláseniu o svojom majetku, súd musí tomuto návrhu do 15 dní vyhovieť a povinného predvolať. [6, str. 73]

Podľa zákona môže byť exekúcia uskutočnená buď jedným spôsobom, ale taktiež aj kumuláciou jednotlivých spôsobov exekúcie, alebo použitím všetkých spôsobov prevedenia exekúcie. Pri exekúcii viacerými alebo všetkými spôsobmi je možné činiť súčasne, alebo postupne. [6, str. 73]

2.4.5 Spôsoby exekúcie

V nasledujúcej časti sú popísané spôsobmi exekúcie na peňažné plnenie.

Exekúcia zrážkami zo mzdy

Predmetom tohto spôsobu exekúcie je právo povinného na vyplatení mzdy prípadne iných príjmov (napr. dôchodok, štipendium) povinného. Záujmom povinného je zaistiť, aby v dôsledku uskutočňovania zrážok zo mzdy nedošlo k ohrozeniu jeho existencie a záujmom oprávneného je, aby bolo zaistené čo najspoľahlivejšie a najrýchlejšie uspokojenie jeho peňažnej pohľadávky. Návrh na uskutočnenie tohto exekučného spôsobu musí obsahovať označenie zamestnávateľa, voči ktorému má povinný právo na mzdu. Hneď ako je nariadenie exekúcie doručené platcovi mzdy, začne uskutočňovať zrážky. Keď nastane situácia, že sa po nariadení exekúcie zmení platca mzdy, nariadenie exekúcie sa vzťahuje aj na mzdy povinného u tohto nového platcu mzdy. [6, str. 79]

Prikázanie pohľadávky

Týmto exekučným spôsobom je možné postihnúť bankový účet povinného, a to tak, že sa z tohto účtu odpíše pohľadávka oprávneného. Peňažný ústav po doručení nariadenia exekúcie je povinný ihneď zablokovať peňažné prostriedky na účte povinného až do výšky vymáhanej pohľadávky oprávneného a zároveň je znemožnené povinnému nakladať s týmto účtom. Týmto spôsobom exekúcie je možné i uspokojenie inej peňažnej pohľadávky. V takomto prípade je po doručení nariadenej exekúcie zakázané túto pohľadávku povinnému vyplatiť. Taktiež je týmto druhom exekúcie možné postihnúť iné majetkové práva, ktoré nie sú

peňažnými pohľadávkami a sú prevoditeľné. Po nariadení exekúcie povinný nemôže nakladať s týmito inými majetkovými právami a oprávnenému je umožnené, aby sa z týchto práv uspokojil. Postihnutím iných majetkových práv je možné previesť aj postihnutie podielu povinného ako spoločníka, alebo komanditistov v komanditnej spoločnosti, alebo postihnutie členských práv a povinností povinného ako člena v družstve. Exekútor je oprávnený speňažiť zapísané patenty, priemyslové vzory a ochranné známky, a tým uspokojiť oprávneného. Týmto spôsobom exekúcie nemožno postihnúť práva spojené výhradne s osobou povinného, najmä právo na pôvod. [6, str. 80]

Predaj hnuteľných a nehnuteľných vecí

Ďalším spôsobom uspokojenia peňažnej pohľadávky je predaj hnuteľných vecí a nehnuteľností, ktoré povinný vlastní a z ich výťažku z predaja sa uspokojí pohľadávka oprávneného. Oprávnený vo svojom návrhu uvedie zoznam vecí, na ktoré má byť prevedená exekúcia, ak tak neurobí, exekútor zaistí všetky hnuteľné a nehnuteľné veci a uloží ich u vhodného skladovateľa, alebo ich zoberie do úschovy. Povinný u nehnuteľností musí doložiť listinami vydanými alebo overenými štátnymi orgánmi, že nehnuteľnosť vlastní. Ceny spísaných vecí sú znalecky ohodnotené, alebo sú úradmi stanovené. Exekútor je oprávnený, za účelom prevedenia prehliadky, prehľadať všetky nehnuteľnosti, ktoré sú vo vlastníctve povinného. Na ich otvorenie a zatvorenie je potrebný zámočník. Po zaistení hnuteľných vecí nasleduje dražba, z ktorej je uspokojená pohľadávka oprávneného. Hotovostné peniaze môžu byť takisto zaistené na uspokojenie pohľadávky oprávneného. U tohto spôsobu exekúcie je exekútor oprávnený podať menom oprávneného návrh na zriadenie sudcovského záložného práva. [6, str. 80-82]

Predaj podniku

Takýto spôsob prevedenia exekúcie je možný len v prípade, že je doložené, že podnik alebo časť podniku je majetkom povinného. Exekútor, na dobu, do ktorej bude podnik predávaný, stanoví správcu podniku. Správca sa ustanovuje zo zoznamu správcov konkurzných podstát. Z tohto výťažku sa oprávnený vyplatí. U exekúcie predajom podniku sa použijú pravidlá ako u vyššie uvedeného spôsobu exekúcie. [6, str. 82]

2.4.6 Odklad, zastavenie exekúcie a exekučného konania

Zákon v určitých prípadoch umožňuje tzv. odklad exekúcie. Je to hlavne v prípadoch, kedy je možné očakávať, že exekúcia bude z nejakého dôvodu zastavená, alebo je možné od povinného reálne očakávať, že svoj záväzok v najbližšej dobe voči oprávnenému sám splní. V návrhu povinného na odklad exekúcie musí byť presne uvedený predpokladaný spôsob plnenia a na akú dobu žiada odklad exekúcie. Pokiaľ nedôjde k plneniu počas doby, na ktorú bola exekúcia odložená, pokračuje sa ďalej v exekúcii. [6, str.82]

Avšak odklad môže byť aj predĺžený, alebo môže byť nariadené pokračovanie vo výkone rozhodnutia, pokiaľ sa zmenili pomery, za ktorých bolo vydané rozhodnutie. O pokračovaní vo výkone rozhodnutia musí byť vždy vydané rozhodnutie, aj keď bol odklad časovo ohraničený, proti čomu nie je prípustné odvolanie (§ 202 odst. 1 písm. a) OSR). [2, str.145]

Rozhodovanie o odklade predpokladá, že výkon rozhodnutia už bol nariadený, inak by vlastne nebolo čo odkladať. Dôvody odkladu môžu mať sociálny charakter, alebo sa môže jednať o okolnosti, ktoré robia exekúciu neprípustnou.[2, str.145]

Po nariadení exekúcie a pred jeho prevedením môže dôjsť k zastaveniu exekúcie, ak nastanú alebo vyjdú najavo v priebehu exekúcie skutočnosti, pre ktoré nemožno pokračovať v zahájenom postupe. [2, str.141]

Uplatní sa tu ustanovenie §§ 268 a 290 občianskeho súdneho rádu, ako obecné dôvody zastavenia exekúcie, ku ktorým musíme priradiť aj možnosť zastavenia exekúcie z dôvodu nezloženia primeranej zálohy na náklady exekúcie oprávnených v určenej lehote. O zastavení exekúcie hovoríme vtedy, keď dochádza k ukončeniu vymáhania od dlžníka. [8, str. 801-802]

O zastavení exekučného konania ide vtedy, ak je toto konanie zastavené z dôvodu chybného návrhu (§ 39 ER), exekúcia teda nie je právoplatne nariadená. Podľa § 104 OSR je možné exekučné konanie ďalej zastaviť vtedy:

- a) ak je tu taký nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné odstrániť,
- b) ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý je možné odstrániť, avšak toto odstránenie sa nepodarilo ani cez výzvy. [4, str. 146]

2.4.7 Skončenie exekúcie

Skončenie exekúcie môže nastať dvoma základnými spôsobmi:

1. Naplnením jej účelu, čiže zaplatením celej pohľadávky a nákladov všetkých konaní.
2. Zastavením konania. [4, str.146]

„Podle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 3516/2006: Vymožení pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce má za následek – kromě zániku pověření k provedení exekuce [§ 51 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů] – zánik exekuce (jako celku) jen tehdy, byla-li prováděna na základě exekučního příkazu jen jedním způsobem, Vydal-li exekutor více exekučních příkazů postihujících různé majetkové hodnoty, tj. prováděl-li exekuci více způsoby, pak v části odpovídající způsobům, v jejichž rámci k vymožení pohledávky, jejího příslušenství a nákladů exekuce nedošlo, je třeba exekuci zastavit [§ 268 odst. 1 písm. g) OSŘ].“ [4, str.146]

2.5 Exekútor

Postavenie a činnosť súdneho exekútora² je obsiahnuté v zákone č. 120/2001 Zb., exekučný rád. Exekútor má postavenie verejného činiteľa. Podľa ustanovenia § 35 ER, ktorý vyjadruje procesnú nezávislosť exekútora pri voľbe spôsobu prevedenia exekúcie, na rozdiel od súdu, nie je exekútor viazaný prípadným návrhom oprávneného a môže podľa svojej vlastnej úvahy voľiť z jedného alebo viacerých spôsobov prevedenia exekúcie, pričom musí brať do úvahy, aby dosiahol čo najefektívnejšieho uspokojenia pohľadávky oprávneného aj s nákladmi exekúcie. Exekútor nie je viazaný prípadným návrhom na spôsob prevedenia výkonu rozhodnutia oprávneného, pričom exekútor môže exekúciu vykonať v jednom exekučnom konaní aj niekoľkými spôsobmi. Keď je už exekúcia nariadená, nemá ani súd právo zasahovať do voľby spôsobu exekúcie exekútorom. Minister spravodlivosti menuje a odvoláva exekútorov a taktiež určuje počet exekútorských úradov. [6, str. 75 a 10, str. 101]

Exekútor, osoba určená a splnomocnená štátom k nútenému výkonu rozhodnutia, je viazaný len zákonmi, ústavou, medzinárodnými zmluvami a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Exekútor je teda oprávnený odmietnuť prevedenie exekúcie len v prípade, kedy by jej výkon odporoval niektorému z týchto predpisov alebo by nebola zložená záloha na náklady exekúcie. [6, str. 75]

Keď nastane situácia, v ktorej dôjde ku preloženiu exekútora, potom tento dokončí už zahájené exekúcie a nedochádza ku zmene v osobe exekútora, pretože poverenie k prevedeniu exekúcie preložením nezaniká. [4, str.126]

Exekútor je taktiež oprávnený činiť ďalšie úkony. Medzi tieto úkony patrí spisovanie exekútorských zápisov, poskytovanie právnej pomoci, uskutočňovanie inej činnosti na

---

² Od septembra 2001 bola v ČR zriadená inštitúcia súdneho exekútora.

základe poverenia súdu a činností súdneho vykonávateľa, prijímanie vecí do úschovy, uskutočňovanie dražieb hnutelných a nehnuteľných vecí na návrh vlastníka alebo osoby oprávnenej disponovať s vecami. [6, str. 75]

Exekútor je povinný uzavrieť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti. Táto nutnosť poistenia exekútora vyplýva zo zákona. Exekútor je oslobodený od zodpovednosti len vtedy, ak preukáže, že škode nemohlo byť zabránené ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré je možné od neho požadovať. [2, str. 263]

Exekútor má povinnosť zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvie pri vykonávaní exekúcie alebo pri vykonávaní ďalších činností. [2, str. 263]

Súdny exekútorom môže byť menovaný len občan ČR, ktorý je bezúhonný, má úplné vysokoškolské právnické vzdelanie a vykonal aspoň trojročnú exekútorскую prax a zložil exekútorскую skúšku (§ 95 ER). Samostatný samosprávny orgán, Komora exekútorov Českej republiky, riadi činnosť exekútorov a vykonáva dohľad nad činnosťou exekútora a vedením exekútorských úradov. Minister spravodlivosti na návrh Komory menuje exekútora do exekútorského úradu do jedného mesiaca od doručenia návrhu Komory na menovanie exekútora, a to do sídla v obvode okresného súdu. Exekútor je vyberaný v rámci výberového konania. Výberové konanie sa vyhlási vtedy, keď sa uvoľní exekučný úrad. Všetky pravidlá pre vyhlásenie výberového konania a jeho organizácie musia byť schválené Ministerstvom spravodlivosti. [2, str. 262]

Veriteľ si môže vybrať ktoréhokoľvek exekútora, nielen toho, v ktorého obvode má bydlisko on sám alebo jeho dlžník. Ten exekútor, ktorého v návrhu na prevedenie exekúcie navrhne oprávnený a ktorého súd svojím rozhodnutím poverí prevedením exekúcie, prevedie exekúciu. Úkony exekútora sa považujú za úkony súdu. Exekútor nemôže voči veriteľovi pred zahájením exekúcie činiť žiadne úkony ani zisťovať jeho majetok v rámci jemu priznaných zvláštnych opatrení. [4, str.125]

2.6 Náklady exekúcie a odmena exekútora

Podľa exekučného rádu náhrady za prevedenie exekúcie sú:

- Náklady exekúcie
- Odmena exekútora

2.6.1 Náklady exekúcie

Podľa § 87 odst. 1 ER sú nákladmi exekúcie odmena exekútora, náhrada za doručenie písomností, náhrada za stratu času pri prevádzaní exekúcie, náhrada paušálne určených či účelne vynaložených hotových výdajov, odmena a náhrada nákladov správcu podniku, a ak je exekútor alebo správca podniku platcom DPH, je nákladom exekúcie príslušná DPH. Vyhláška č. 330/2001 Zb., o odmene a náhradách súdneho exekútora, o odmene a náhrade hotových výdajov správcu podniku a o podmienkach poistenia zodpovednosti za škody spôsobené exekútorom, v znení neskorších predpisov, ustanovuje ďalšie podrobnosti stanovenia nákladov exekútora. [4, str. 151]

V exekučnom konaní taktiež platí, že nariadenie exekúcie sa vzťahuje aj na povinnosť k úhrade nákladov exekúcie i nákladov oprávneného, a to bez toho, že boli špecifikované.³ Podobný postup, prostredníctvom inštitútu príkazu k úhrade nákladov exekúcie podľa § 88 ER, ku ktorého vydaniu je povolaný exekútor, je v exekučnom konaní obdobou postupu súdu v konaní o výkon rozhodnutia (kedy súd ukladá ďalšie povinnosti k náhrade nákladov, bez toho, že určil lehotu k plneniu, prípadne ich len do výšky určuje). Príkaz k úhrade nákladov exekúcie sa vykonáva v exekučnom konaní, v ktorom bol vydaný (§ 87 odst. 4 ER), ak tu nebola nákladová pohľadávka uspokojená, je príkaz k úhrade spôsobilý slúžiť ako samostatný titul pre ďalšie exekučné konanie (iba ak súd rozhodol neskôr o nákladoch exekučného konania, menovite pri zastavení exekúcie). [4, str. 151]

2.6.2 Odmena exekútora

Odmena exekútora je zakotvená vo vyhláške č. 330/2001 Zb. o odmene a náhradách súdneho exekútora a odmene a náhrade hotových výdajov správcu podniku a o podmienkach poistenia zodpovednosti za škody spôsobené exekútorom. [6, str. 83]

Za exekučnú činnosť a ďalšiu činnosť podľa § 90 odst. 1 ER náleží exekútorovi odmena, náhrada za doručenie písomností, náhrada hotových výdajov, náhrada za stratu času pri prevádzaní exekúcie, a ak je exekútor platcom DPH, tak aj táto daň. [6, str. 83]

Ak má odmena zmluvný základ, nie je nákladom exekúcie. Podľa § 90 odst. 2 ER nadobudne zmluva o odmene účinnosť dňom, kedy je uznesenie o poverení exekútora prevedením exekúcie doručené exekútorovi. Exekútor má právo od oprávneného požadovať primeranú zálohu na náklady exekúcie. Podľa § 74 odst. 1 písm. a) ER náleží exekútorovi za právnu pomoc mimozmluvná odmena, ak sa so žiadateľom nedohodne inak. [4, str. 152]

---

³ § 44 odst. 6 písm. e), § 87 odst. 1, 3 ER

3 Ekonomická kríza na Slovensku a v Česku

3.1 Hrubý domáci produkt

Hrubý domáci produkt (HDP) je súčtom peňažných hodnôt finálnych služieb a výrobkov, vyprodukovaných behom 1 roka výrobnými faktormi alokovanými v danej zemi bez ohľadu na to, kto vlastní tieto faktory. HDP sa skladá zo súkromnej spotreby, investícií, vládnej spotreby a čistého exportu. [11, str. 8]

3.1.1 Ekonomická úroveň krajiny

Ekonomickú silu krajiny predstavuje veľkosť HDP v absolútnom vyjadrení. Na vyjadrenie ekonomickej úrovne zeme používame relatívny ukazovateľ HDP na jedného obyvateľa. Tento ukazovateľ býva často používaný i k približnému vyjadreniu životnej úrovne v danej zemi. [12, str. 20]

HDP na 1 obyvateľa ako ukazovateľ ekonomickej úrovne zeme má niektoré obmedzenia: nevypovedá nič o stupni vedeckotechnického rozvoja, o vnútornej štruktúre ekonomiky, o zastúpení tzv. high-tech odvetví⁴ v ekonomike. Vysoký HDP na 1 obyvateľa nevylučuje možnosť zaostávania v mnohých dôležitých oblastiach. V takomto prípade býva vysoký podiel HDP na 1 obyvateľa dôsledkom priaznivého geologického dedičstva a štedrej prírody. Ak hovoríme o ekonomicky rozvinutej krajine, myslíme tým takú krajinu, ktorej vysoká ekonomická úroveň je výsledkom pôsobenia aplikácie výstupov vývoja a výskumu, vysoko kvalifikovaných pracovných síl, významného zastúpenia intelligenčne náročných výrobných a podobných faktorov. [12, str. 20]

3.2 Inflácia

Inflácia je v očiach väčšiny občanov synonymum ekonomického a sociálneho zla, proti ktorému je potrebné bojovať. Z ekonomického hľadiska je inflácia poruchou rovnováhy základných makroekonomických veličín, ktorá sa prejavuje rastom cien. Ekonomické subjekty obmedzujú spravidla vnímajú infláciu len ako zvyšovanie cenovej hladiny, čo má za následok pre nich znižovanie

---

⁴ „High-tech“ odvetviami, čiže odvetviami „vysokých technológií“ sú odvetvia zvlášť náročné na vývoj a výskum, sú to napríklad farmaceutika, biotechnológie, molekulárna chémia, informatika.

kúpnej sily peňazí. Kúpna sila peňazí sa mení nepriamo úmerne k vývoju cenovej hladiny. [12, str.89]

Infláciou nerozumieme rast cien jednotlivých druhov výrobkov či služieb, ale rast obecnej cenovej hladiny v danej ekonomike. Ide teda o vzostup priemernej cenovej úrovne v národnom hospodárstve, kedy súbežne so zvyšovaním obecnej cenovej úrovne môžu ceny niektorých druhov tovaru klesať. [11, str.424-425]

3.2.1 Obecná príčina inflácie

Inflácia je v zásade peňažným javom, vyvolaným tým, že množstvo peňazí v ekonomike rastie rýchlejšie ako reálny produkt ekonomiky. Konkrétne bezprostredné príčiny inflácie bývajú v rôznej dobe a na rôznych miestach rozdielne, a preto rozlišujeme rôzne typy inflácie. Tieto impulzy bývajú často nepeňažnej povahy. V pozadí každej inflácie je predovšetkým ponuka peňazí, lebo bez nej, či už sú bezprostredné inflačné impulzy akékoľvek, k rastu obecnej cenovej úrovne nemôže dôjsť. [12, str.95]

Závislosť výšky cenovej hladiny na množstvo peňazí v ekonomike je daná rovnicou „smeny“. [12, str.95]

Rovnica „smeny“ má tvar:

$$M \cdot V = P \cdot Q \quad (3.1)$$

M – peňažná zásoba, alebo množstvo peňazí v obehu v danom období,

V – rýchlosť obratu peňazí,

P – cenová hladina,

Q – reálny produkt, suma vyprodukovaných výrobkov a služieb. [12, str.148]

Ak sa v jednom segmente ekonomiky vynakladá viac peňazí, musí sa ich pri danom reálnom produkte, pri nemennej ponuke peňazí a bez výraznejšej zmeny v ich obrate vynakladať menej na inom mieste. Cenová hladina, t.j. priemerná cenová úroveň, sa preto za vyššie uvedených podmienok môže pohybovať len v rámci peňažného priestoru, ktorý je daný ponukou peňazí. Tvrdenie o prevažne monetárnom charaktere inflácie nachádza oporu v ekonomickej histórii, keď bola v ekonomike vysoká miera inflácie, dochádzalo súčasne i k vysokým prírastkom ponuky peňazí. [11, str.424-436]

Téza o monetárnom charaktere inflácie nepredpokladá len jednosmernú kauzalitu vzniku inflácie, v ktorej by peňažná expanzia musela byť primárnym impulzom k rastu

cenovej hladiny, hoci tomu tak často je. Nepeňažnej povahy môžu byť primárne impulzy k rastu cien. K ich ekonomickej rezonancii v podobe cenového rastu však môže dôjsť len vtedy, ak sa prispôsobí iniciačným cenovým tlakom peňažná politika a ak vytvorí priestor pre inflačné pôsobenie týchto tlakov. [12, str.95]

Ak chceme analyzovať konkrétny inflačný proces, potom nevystačíme s čisto peňažným výkladom inflácie. Na skutočnosti, že inflácia býva iniciovaná mnohými konkrétnymi faktormi pôsobiacimi buď izolovane alebo vo vzájomnej kombinácii, obecné monetárne pozadie inflácie to však nemení. V úlohe inflačných impulzov sa najčastejšie vyskytujú tieto faktory: neprimeraná emisia úverov, prevaha investícií nad úsporami, deficitné financovanie zo štátneho rozpočtu, zdraženie výrobných vstupov, rast miezd je rýchlejší ako rast produktivity, monopolná (oligopolná) štruktúra ekonomiky, devalvácia, inflačné očakávanie ekonomických subjektov, silný príliv špekulatívneho kapitálu. Tieto faktory nevyvolávajú automaticky infláciu, ale len v určitom ekonomickom kontexte a pokiaľ to monetárny priestor v ekonomike dovoľí. [12, str.95-96]

Samotná miera inflácie nemusí byť z hľadiska ekonomickej škodlivosti rozhodujúcou veličinou. Vyššia, avšak ustálená miera inflácie môže ekonomiku poškodzovať menej, než inflačná miera, ktorá je síce nižšia, avšak veľmi premenlivá a teda nepredvídateľná. Čím je vyššia volatilita (premenlivosť) inflácie, tým je v ekonomike viacej neistoty, tým sú viac tlmené úspory a investície. Miera inflácie, ktorá činí v priemere 0%, avšak sa pohybuje v rozmedzí + 10 až -10 %, je z tohto hľadiska rovnako škodlivá, ako inflácia pohybujúca sa v rozmedzí 10 – 30 %.) [12, str.96]

3.2.2 Dôsledky inflácie

Popri svojej negatívnej stránke má inflácia aj priaznivý vplyv – jedná sa o miernu infláciu. Takýto priaznivý stav v ekonomike nastane, keď ceny pozvoľna rastú a tým vytvárajú motívy pre rozšírenie ponuky práce a produkcie. Taktiež tu pôsobí stimulačný prvok. Pokiaľ chce ekonomický subjekt pri cenovom raste zachovať existujúci reálny dôchodok, tak musí zvýšiť buď kvalitu alebo kvantitu svojej ekonomickej činnosti, inak by mu reálny dôchodok poklesol aj pri nezmenenom nominálnom dôchodku. Vtedy(v takomto prípade) by teda mohla byť mierna inflácia vnímaná ako stimulačný ekonomický faktor. [12, str.106]

Hoci infláciu vnímame najmä ako makroekonomický fenomén, jej bezprostredné účinky sa prejavujú predovšetkým v mikroekonomickej rovine. [12, str.106]

Inflácia je zdrojom ekonomickej i sociálnej nestability. Vnáša neistotu do ekonomického rozhodovania, hlavne do rozhodovania o investíciách. Investičné rozhodovanie je spojené s rizikom a s neistotou. Rizikovosť sa ďalej zvyšuje, ak navyše dochádza k ťažko predvídateľným cenovým pohybom. Ide pritom o riziká, ktoré sú potenciálnym investorom neovplyvniteľné a ktoré sťažujú odhad očakávanej medznej efektívnosti investícií. Realizácia investície často trvá niekoľko mesiacov, niekedy aj niekoľko rokov, pričom v inflačnom prostredí meniace sa ceny môžu úplne zmeniť reálnu finančnú pozíciu investora a prípadne i likvidovať jeho schopnosti investíciu dokončiť. Ani cena, za ktorú by sa produkty uvažovanej investície, nech už by šlo o výrobky alebo služby, predávali, nie je istá. Preto môže inflácia potenciálnych investorov od investovania odradzovať. [12, str.106]

Ceny u všetkých výrobkov a služieb spravidla nerastú rovnomerne - ich relatívne ceny sa menia. Znamená to, že sa diferencujú reálne príjmy výrobcov týchto statkov a reálne prínosy ich spotrebiteľov. K redistribúcii dochádza preto, že firmy a domácnosti kupujú rozdielne kombinácie služieb a výrobkov, vlastnia rozdielne aktíva a predávajú rozdielne výrobné faktory, resp. ich služby a rozdielne produkty. Dopad inflácie na jednotlivé ekonomické subjekty preto závisí na tom, do akej miery a ako rýchlo sa menia ceny statkov, ktoré tieto subjekty kupujú a predávajú. [12, str.107]

Inflácia poškodzuje menej tie subjekty, alebo im dokonca prospieva, ktoré majú najlepšie informácie a najväčšiu schopnosť prispôbovať svoje nominálne príjmy vývoju cenovej hladiny. Inflácia býva často výhodná pre príjemcov pohyblivých príjmov, čo sú tie ekonomické subjekty, ceny ktorých výrobkov alebo služieb sa utvárajú tržne a bez omeškania sa prispôbujú obecnému cenovému vývoji. Na druhej strane pri inflácii strácajú príjemcovia fixných plátov a dôchodkov. Takýmito platmi sú napr. mzdy policajtov, vojakov, učiteľov, úradníkov a vôbec zamestnancov verejného sektora. Pokiaľ ide o dôchodky (v sociálnom zmysle) patria sem dôchodky (penzie) vdovské, starobné, sirotské a invalidné dávky. Zatiaľ čo inflácia prebieha priebežne, dôchodky a fixné platy sú upravované jednorazovo s menším či väčším oneskorením. [12, str.107]

V prípade, že sú prerozdeľovacie procesy výrazné, majú závažné nepriaznivé sociálno-psychologické dôsledky v spoločnosti, lebo narušujú vzťahy medzi jednotlivými spoločenskými skupinami, usilujúcimi o zvýšenie cien a nominálnych príjmov, v záujme zachovania reálnej hodnoty svojich dôchodkov. [12, str.107]

Inflácia zoslabuje schopnosť peňazí plniť úlohu uchovávateľa hodnoty, a preto môže viesť ku znižovaniu miery úspor. Vyplyva to z toho, že sporitelia sa oprávnenne obávajú, že ich úspory budú stratou kúpnej sily znehodnotené. V dôsledku klesania úspor, môže dôjsť k poklesu investičných aktivít, lebo banky môžu požadovať zdroje pre poskytovanie úverov. [12, str.108]

3.2.3 Ďalšie dôsledky inflácie

Inflácia labilizuje menové kurzy tým, že mení kúpnu silu „národných“ peňazí, mení aj pomer, v ktorom sa táto mena vymieňa za iné meny, čiže mení devízový kurz. Rozkmitané menové kurzy neprospievajú dlhodobým obchodným a hospodárskym zmluvám. [12, str.108]

V súvislosti s infláciou často hovoríme o takzvaných „nákladoch ošoupaných podrážek“. Tento pojem vystihuje snahu domácností minimalizovať v dobe inflácie hotovosť, ktorú držia, lebo tá nenesie žiaden úrok. Ľudia sa snažia vystačiť s menším množstvom hotovosti a podnikajú viacej ciest k bankomatom či do bánk. [11, str.465]

Obdobne ekonómovia používajú pojem „náklady zmeny jídelníčku“, ktoré sú vyvolávané nutnosťou vynakladať reálne zdroje na oznámenie vyšších cien. Sú to napríklad náklady na nové nastavenie predajných a telefónnych automatov a kontrolných pokladní, na vytlačenie nových katalógov a ich rozoslanie a na zmenu cenoviek. [11, str.465]

Osobná protiinflačná stratégia subjektov, patriacich k vyšším poschodiam dôchodkovej pyramídy, môže v podmienkach inflácie viesť k úniku zdrojov zo sféry produktívneho užitia. Tieto subjekty obvykle nakupujú umelecké diela, nehnuteľností a výrobky z cenných kovov, ktoré spravidla vplyvom inflácie nestrácajú hodnotu. Hlavne ceny nehnuteľností majú tendenciu rásť rýchlejšie ako miera inflácie. [12, str.108]

Z dôvodu, že v dobe inflácie spravidla rastú nominálne príjmy, dostávajú sa v systéme progresívneho zdanenia do pásiem s vyššou daňovou sadzbou, v dôsledku čoho sa reálna daňová záťaž osobných dôchodkov zvyšuje. [12, str.108]

3.3 Nezamestnanosť

Nezamestnanosť predstavuje v mnohých krajinách závažný makroekonomický problém. V krajine, ktorá svoje pracovné zdroje nevyužíva v optimálnej miere, dochádza k strate v hrubom produkte, klesá ekonomická efektívnosť a rastie sociálne zabezpečenie.[11, str.450-451]

3.3.1 Dôsledky nezamestnanosti

Mnohí ekonómovia považujú nezamestnanosť vedľa inflácie za druhé makroekonomické zlo. Prináša so sebou mnoho dopadov, či už sociálnych alebo ekonomických. Hlavný rozdiel medzi dopadmi nezamestnanosti a inflácie je v tom, že náklady inflácie sú rozprestreté a dotýkajú sa celej populácie a nezamestnanosť svojimi negatívnymi dôsledkami dopadá len na niektoré rodiny. [12, str. 112]

V dôsledku existencie vysokej nezamestnanosti, krajina nevyrába na hranici svojich produkčných možností, pretože časť zdrojov (pracovných, kapitálových) nie je využitá. Tým dochádza k strate hrubého produktu ekonomiky. Tento prepad produktu je možné kvantifikovať pomocou tzv. „Okunova zákona“, ktorý hovorí, že ak sa zvýši skutočná miera nezamestnanosti o 1 % oproti prirodzenej miere nezamestnanosti, poklesne reálny produkt o 2 – 3 % oproti potenciálnemu produktu. [12, str. 112]

Vplyvom pretrvávajúcej nezamestnanosti narastá schodok štátneho rozpočtu, ktorý je zapríčinený vyplácaním podpory v nezamestnanosti, financovaním chodu úradov práce a aktívnou politikou zamestnanosti. Navyše sa daňové príjmy štátneho rozpočtu znižujú, pretože spoločnosť stráca dane z príjmu, ktoré by nezamestnaní mohli platiť, keby pracovali. [12, str. 112]

U ľudí, ktorí sú dlhodobo nezamestnaní, dochádza po určitej dobe ku zmenám, ktoré im sťažujú návrat do zamestnania. Tieto zmeny sú spôsobené úpadkom ich ľudského kapitálu. Dlhodobo nezamestnaní strácajú schopnosti, skúsenosti, teoretické i praktické znalosti, ktoré si získavali a udržiavali prácou. Takýto človek spravidla nie je schopný ihneď po nástupe do nového zamestnania podávať také výkony, ktoré podával pred tým ako bol prepustený z predchádzajúceho zamestnania a ktoré by jeho zamestnávateľ od neho očakával. [12, str. 112]

Klesajúci záujem o prácu sa u človeka môže objaviť po opakovaných neúspechoch pri hľadaní práce a s rastúcou nezamestnanosťou. Takýto človek si zvykne na poberanie sociálnej podpory a disponovanie voľným časom. Zmeny vo vnímaní času a rozbitie štruktúry dňa nezamestnaného sú negatívnym dôsledkom. [12, str. 113]

Keďže so stratou zamestnania je obvykle spojený aj pokles životnej úrovne, môže sa s rastom nezamestnanosti zvyšovať počet trestných činov, ktorými si niektorí nezamestnaní chcú opatriť finančné prostriedky potrebné k obnoveniu pôvodného životného štandardu. Nárastom kriminality sú vyvolané zvýšené výdaje na zaistenie policajných služieb, súdnictva, príp. väzenských služieb zo štátneho rozpočtu. [12, str. 113]

Ďalším dôsledkom straty zamestnania je sociálna izolácia. Nezamestnaného môže postihnúť strata spoločenskej prestíže, autority v rodine, kontaktov a môže mu narušiť a rozbiť vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny. Môže stratiť sebaúctu a podlomiť mu sebavedomie. [12, str. 113]

Ľudia s dlhotrvajúcou nezamestnanosťou sú vystavení nebezpečenstvám v podobe depresí, smútku, konzumácii alkoholu a drog, samovraždy. Existuje závislosť medzi dĺžkou trvania nezamestnanosti a zhoršením zdravotného stavu, ako psychického, tak i fyzického. [12, str. 113]

Aj napriek tomu, že nezamestnanosť je pre ekonomiku i jednotlivca predovšetkým zlom, ale existuje i pozitívna stránka. Tá súvisí s nezamestnanosťou, ktorá napomáha optimálnej alokácii zdrojov v ekonomike. Ak majú ľudia možnosť slobodnej voľby zamestnania, tak práca ich potom viac baví a motivuje k vyšším pracovným výkonom. V prípade, že zamestnanie nie je samozrejmosťou, pracovníci si ho viac vážia a tým sa snažia preukazovať svoj prínos pre zamestnávateľa. [12, str. 113]

Miera nezamestnanosti

$$u = (N / EA) \cdot 100 = (N / Z + N) \cdot 100 \quad (3.2)$$

kde (u) predstavuje mieru nezamestnanosti, (N) počet nezamestnaných, (EA) ekonomicky aktívni obyvatelia, (Z) počet zamestnaných, (N) počet nezamestnaných. Výsledok vyjadríme v percentách. [12, str. 114]

Prirodzená miera nezamestnanosti

Predstavuje situáciu, kedy každý kto chce pracovať si môže nájsť prácu. V ekonomike neexistujú nedobrovoľne nezamestnaní. Produkt je produkován vo svojej potenciálnej úrovni. [12, str. 122]

3.3.2 Znižovanie nezamestnanosti

Vláda na obmedzenie nezamestnanosti používa kombináciu monetárnej a expanzívnej fiškálnej politiky, a to podporou agregátneho dopytu sa snaží o docielenie ekonomického rastu a optimálneho využitia potenciálu zeme. Ďalším spôsobom je využitie aktívnej politiky zamestnanosti, ktorú zabezpečuje v ČR Ministerstvo práce a sociálnych vecí spoločne s úradmi práce. K tomu využívajú napr. nástroje organizovania verejne prospešných prác,

dotácie podnikateľom na spoločensky účelné pracovné miesta, ktoré sú obsadzované nezamestnanými, registrovanými na úradoch práce - rekvalifikácia⁵, poskytovanie dotácií zamestnávateľom, ktorí zamestnávajú absolventov škôl, vytváranie chránených pracovísk pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou. [12, str. 123]

Pasívna politika zamestnanosti pomáha eliminovať negatívne dopady nezamestnanosti z hľadiska nezamestnaných. Spočíva v kvalitnej činnosti úradov práce, spojené s bezplatným poskytovaním informácií o pracovných miestach a s vyplácaním podpôr v nezamestnanosti. Určitým spôsobom zníženia nezamestnanosti je aj podpora malého a stredného podnikania, pretože tieto firmy dokážu absorbovať časť nevyužitej pracovnej sily. K zníženiu nezamestnanosti môže prispieť i lepšia mobilita pracovných síl dosiahnutá okrem iného aj pomocou kvalitnej bytovej politiky.⁶ [12, str. 124]

3.4 Ekonomický cyklus

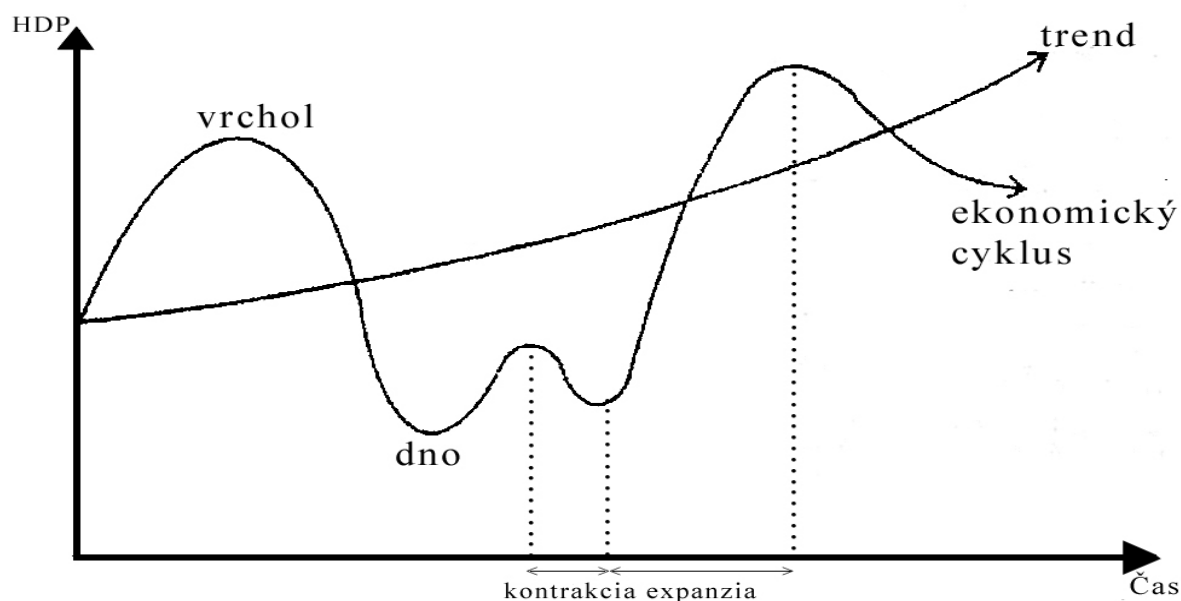
Teória ekonomického cyklu sa zaoberá príčinami nestabilného rastu či poklesu reálneho HDP v čase, teda krátkodobým kolísaním agregátneho výstupu ekonomiky, okolo dlhodobého vývojového trendu výstupu. Zvyšovanie výkonnosti ekonomík v čase je obecné výsledkom rastu množstva dostupných výrobných faktorov a intenzívnejšieho využívania týchto vstupov. [12, str. 222]

Ekonomický cyklus je postupnosťou pravidelne sa opakujúcich fáz vzostupu, poklesu a stagnácie makroekonomickej aktivity, menovite zamestnanosti, reálneho HDP, investičnej činnosti, súkromnej a verejnej spotreby. Ide o neustály kolobeh, v priebehu ktorého sa jednotlivé fázy postupne vystriedajú a hneď ako dôjde k tomu, celý proces začne znova. Fázami ekonomického cyklu sú expanzia, vrchol, kontrakcie a dno. [12, str. 222]

---

⁵ Rekvalifikácia je zmena doterajšej kvalifikácie uchádzača, získaním nových znalostí a zručností umožňujúcich jeho pracovné uplatnenie vo vhodnom zamestnaní.

⁶ A to nielen stavbou nových bytov, ale napríklad aj uvoľnením existujúcich bytov (napr. zrýchlením práce súdov pri výpovediach z nájmu a pri súdnych exekúciách).

Obrázok 3.1.: Fázy ekonomického cyklu

Zdroj: [12, str. 223]

Keď sa nachádza ekonomika vo fáze expanzia, znamená to, že HDP krajiny a spolu s ním aj ďalšie reálne makroekonomické veličiny naberajú na sile. Je to v dôsledku toho, že domácnosti a vláda vo zvýšenej miere požadujú statky produkované firmami, ktoré na vzostupe dopytu po svojej produkcii reagujú rastom objemu výroby. Avšak na to, aby firmy mohli viac vyrábať a ponúkať na trhu, musia rozširovať výrobné kapacity a to tak, že najmä väčšie množstvo práce, kapitálu, prípadne ďalších výrobných faktorov. Z toho vyplýva, že zamestnanosť v ekonomike rastie, pretože ľudia v minulosti nezamestnaní alebo pracujúci na čiastočné úväzky, teraz nachádzajú dostatok voľných pracovných miest. A hoci mzdové sadzby ešte výraznejšie nerastú, vďaka vyššiemu počtu odpracovaných hodín ľudia disponujú dodatočnými príjmami, ktoré využívajú na nákup spotrebného tovaru. Zisky existujúcich firiem rastú a ďalší očakávaný vzostup priemernej miery zisku v ekonomike vedie k zakladaniu nových firiem. Výrobcovia začínajú využívať všetky továrenské haly, stroje a ďalšie kapitálové statky, ktorými disponujú z minulosti a zjednávajú bankové úvery na obstaranie ďalších výrobných zariadení. Banky, ktoré donedávna nemali dostatok záujemcov o pôžičky, tak v tejto dobe prosperujú a dosahujú vyšších ziskov. V expandujúcej ekonomike sa viac vyrába, viac investuje a viac spotrebovávajú. [12, str. 223]

Špirála rastúcich kapitálových a mzdových príjmov domácnosti, stúpajúcich ziskov firiem ale existovať večne nebude. Druhou fázou je konjunktúra, kedy ekonomika dosahuje vrchol svojej aktivity a stále sa rýchlejším tempom začínajú presadzovať nákladové tlaky, ktoré nútia výrobcov zvyšovať ceny produkováných statkov. Ešte donedávna nevyužitie výrobné faktory sú takmer vyčerpané, firmy ťažko nachádzajú záujemcov o zamestnanie a snažia sa lákať pracovníkov konkurenčných firiem a penzistov na vyššie hodinové mzdové sadzby. Toto však predražuje výrobu a znižuje jej ziskovosť. Keďže si domácnosti v priemere užívajú vyšších a vyšších príjmov, nakupujú väčšie množstvo spotrebného tovaru a nemajú zábrany obstarávať si na splátky automobily, domy a iné statky dlhodobej spotreby. Prudko rastúca konzumná aktivita domácnosti však oslabuje mieru úspor v ekonomike a finančné zdroje poskytnuté bankou výrobcovi a spotrebiteľom, sa stávajú z tohto dôvodu drahšími. Ziskovosť výroby ďalej znižuje zdražovanie úverov, k čomu prispieva aj rast cien základných surovín, čo odráža zostrujúcu sa konkurenciu medzi firemnými záujemcami o ich využitie. Zatiaľ, čo si domácnosti v očakávaní stále sa zvyšujúcich príjmov objednali automobily a domy, ktoré budú splácať niekoľko rokov, ceny bežného spotrebného tovaru a nájomné deň čo deň rastú. Nakoľko sa zvyšujú náklady firmám na produkciu výrobkov a služieb, musí dôjsť k premietnutiu tejto skutočnosti do cien. V konjunktúre ekonomika javí na povrchu znaky všeobecného bohatstva, avšak vysoká úroveň zamestnanosti a intenzívna aktivita trhov, cien a miezd zastiera prehlbujúce sa ekonomické problémy. [12, str. 223-224]

Fázu kontrakcie ekonomickej aktivity je možné vnímať ako proces akejsi ozdravnej reakcie ekonomiky na predchádzajúce obdobie prílišného optimizmu a rozmachu výroby i spotreby. HDP a ďalšie reálne makroekonomické veličiny oslabujú. Výrobcom automobilov či stavebným firmám sa začína hromadiť nepredaný tovar a domácnosti, ktorým progresívne rastú životné náklady, rušia svoje objednávky statkov dlhodobej spotreby. V ekonomike s rastom cien postupne klesá dopyt domácnosti po všetkých druhoch služieb a výrobkov, aj keď v prípade elektrickej energie či potravín tento pokles dopytu nie je taký výrazný, ako v prípade zmienených domov a automobilov. Firmy sa snažia cestou znižovania nákladov zvyšovať efektívnosť výroby a reagovať tak výpredajmi svojej produkcie za nižšie ceny. Takto sa teda zbavujú určitých pracovníkov, predávajú nehnuteľnosti a nepotrebné stroje a strácajú záujem o bankové úvery na posilnenie výrobných kapacít. V dôsledku toho, že sú firmy viazané platnými zmluvami týkajúcimi sa mzdových sadzieb a musia taktiež splácať doposiaľ čerpané pôžičky, tak z tohto dôvodu sa im nedarí dostatočne rýchlo znižovať náklady a dosahovaná miera zisku teda klesá. Pokles miery zisku núti mnohé firmy ukončiť

činnosť a iné aspoň značne obmedziť rozsah výrobných aktivít. Bankám rastú nevyužívané úverové kapacity a objem stratových pohľadávok firmám, ktoré nie sú schopné pôžičky splácať. V ekonomike klesá zamestnanosť. Banky nemajú dostatok dôveryhodných zákazníkov ani z radov spotrebiteľov, pretože im v priemere klesajú príjmy. Dochádza k obmedzovaniu investičnej činnosti. Je to dôsledkom postupného znižovania mzdových sadzieb firmami tlačnými poklesom záujmu o ponúkaný tovar a dôsledkom rastúcej nezamestnanosti. [12, str. 224]

Klesajúce ceny výrobných faktorov spolu s klesajúcimi cenami služieb a výrobkov ťahajú ekonomiku z fázy kontrakcie do fázy depresie, na dno jej aktivity. V tejto fáze ekonomického cyklu výdaje spotrebiteľov a potenciálnych investorov stagnujú na veľmi nízkej úrovni, nezamestnanosť je už vysoká a v ekonomike vládne pesimizmus a averzia k riziku. Firmy sú pesimistické a neveria v skorý vzostup dopytu po svojej produkcii, schudobnené domácnosti vyčkávajú, či ceny tovaru ešte neklesnú a odkladajú svoje nákupy, banky nevidia takmer žiadnych perspektívnych zákazníkov a radšej neposkytujú pôžičky. Počet firiem a bankových domov v ekonomike nízke zisky značne zredukovali, takže v činnosti pokračujú len tí najsilnejší. Svojím spôsobom je to priaznivé východisko pre budúcnosť, pretože hrozba úpadku donútila výrobcov zefektívniť a zracionalizovať podnikateľské aktivity. Nízkou cenovou hladinou je sčasti nezamestnanosť vykúpená a len čo aspoň časť domácností dospeje k názoru, že nastal čas začať opäť mierne nakupovať, ozdravené firmy budú schopné pružne zareagovať. Tým, ako budú pozvoľna tieto firmy investovať do výrobných zariadení a najímať nových pracovníkov, porastú domácnostiam príjmy a úverové obchody sa pre banky stanú opäť atraktívnymi. Ekonomika sa odrazí od dna a ekonomický cyklus prejde do ďalšej fázy expanzie. [12, str. 224]

Každá expanzia dospeje skôr či neskôr ku svojmu vrcholu a každá kontrakcia narazí na svoje dno. Pre konkrétnu zem, v konkrétnych historických obdobiach, však zostáva špecifický počet mesiacov, ktoré medzitým uplynú. Špecifickým zostáva aj veľkosť zamestnanosti či zmeny HDP v priebehu 4 fáz jedného ekonomického cyklu. Vo väčšine zaznamenaných prípadov boli historické expanzie rozsiahlejšie a dlhšie ako kontrakcie. Zaujímavou skutočnosťou, v období po 2. svetovej vojne, je predlžovanie priemernej dĺžky ekonomického cyklu (periódy) a zníženie jej priemernej veľkosti (amplitúdy). [12, str. 224]

3.5 Parita kúpnej sily

Parita kúpnej sily (PKS) je dôležitý ekonomický faktor umožňujúci porovnávať ekonomickú silu jednej krajiny oproti inej krajine, alebo zoskupeniu krajín. Môže sa chápať aj ako cenový index, ktorý dáva do súvisu cenové rozdiely tovarov a služieb v určitom okamihu v rôznych krajinách. Slúži aj ako kritérium pre nárokovanie si financovania rozvojových programov zo štrukturálnych fondov EÚ. [13]

Pri zisťovaní PKS sa ako vedľajší produkt zisťuje aj tzv. Štandard kúpnej sily (PPS). PPS sa používa aj ako alternatívny výmenný kurz peňažných mien jednotlivých krajín, zohľadňujúci rozdielne cenové hladiny tovarov a služieb v týchto krajinách. Vyjadruje koľko peňažných jednotiek meny danej krajiny je potrebných na zakúpenie nejakého tovaru alebo služby s priemernou cenou 1Euro. [13]

3.6 Vplyv hospodárskej krízy na vybrané makroekonomické ukazovatele v Slovenskej a Českej republike

V priebehu posledného desaťročia zaznamenali krajiny Česko a Slovensko rýchlejšie tempá rastu svojich ekonomík a postupne sa dostali nad priemerné tempo rastu Európskej únie. Za kľúčový faktor nadpriemernej ekonomickej výkonnosti bola v ostatných rokoch považovaná integrácia s ekonomikou Európskej únie, ktorá týmto krajinám otvorila nové obchodné a investičné príležitosti a podporila inštitucionálne a makroekonomické reformy. Urýchlil sa tiež proces konvergencie k úrovni dôchodku na obyvateľa vyspelých západných krajín. [14]

Po rokoch silnej expanzie vstúpili koncom roka 2008 nielen ekonomiky analyzovaných krajín, ale aj celá svetová ekonomika do neistého a veľmi obtiažného obdobia, ktoré naštartovala hypotekárna kríza v USA. Výsledkom bol útlm ekonomickej aktivity, oslabenie finančného systému v USA a šírenie krízy do ostatných krajín sveta vo forme finančnej a ekonomickej. Viacero finančných inštitúcií zaznamenalo veľké straty, niektoré zbankrotovali alebo smerovali k bankrotu, čo si vyžiadalo rozsiahle, doposiaľ nevídané intervencie štátu. Úverový systém bol otrasený, a tým sa stratila dôvera a ochota bánk poskytovať úvery. Finančná kríza tiež ovplyvnila trh s nehnuteľnosťami, kde bol zaznamenaný výrazný pokles cien nehnuteľností a aktív a trh s komoditami (rast cien ropy, potravín a poľnohospodárskych surovín). Došlo k deprecii amerického doláru a ku globálnej makroekonomickej nerovnováhe. [14]

Globálna finančná a ekonomická kríza sa prejavila aj v ekonomickej výkonnosti jednotlivých krajín sveta, v miere nezamestnanosti a tiež v inflácii. Táto časť analyzuje predkrízový a pokrízový vývoj ekonomík Českej republiky a Slovenskej republiky, pričom sa zameriava na každú krajinu osobitne a snaží sa ich porovnať medzi sebou. Sú tu navrhnuté aj protikrízové opatrenia jednotlivých vlád a poukazuje na odlišné prístupy ekonomík pri prognózovaní týchto makroekonomických ukazovateľov. Okrem vplyvu makroekonomických ukazovateľov, teda nezamestnanosti, HDP a inflácie je tu rozobratý aj vplyv hospodárskej krízy na chudobu a príjmy. [14]

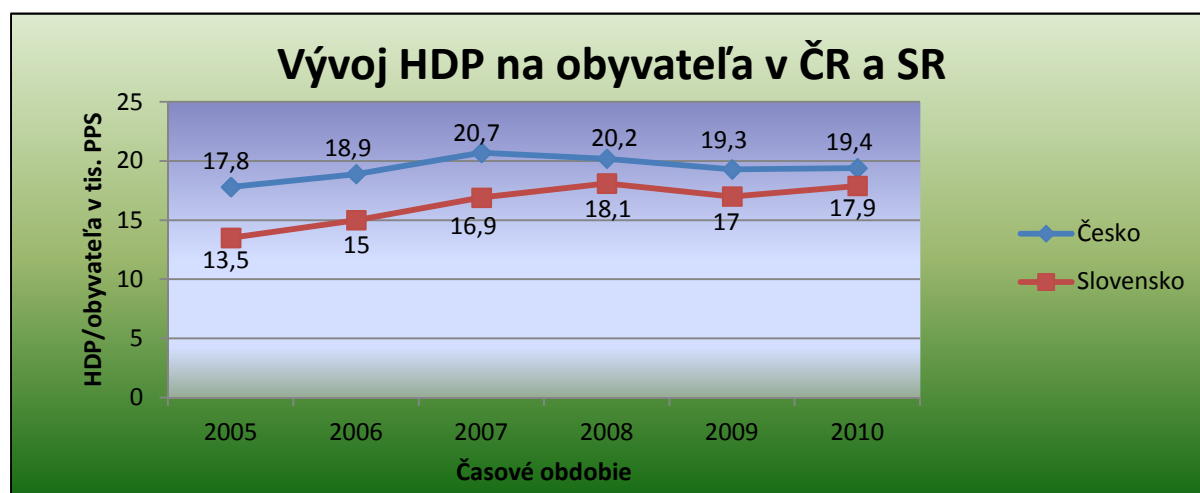
3.6.1 Tempo rastu HDP

Vývoj HDP v Slovenskej republike v priebehu rokov 2005 - 2010

V priebehu posledných desaťročí prešla slovenská ekonomika mnohými významnými zmenami. Išlo predovšetkým o prechod z centrálne plánovanej na trhovú ekonomiku, realizáciu zásadných reforiem, ale aj vstup Slovenskej republiky do Európskej únie a prijatie jednotnej európskej meny. [12, str. 8]

Všetky tieto zmeny prispeli k značnému ekonomickému rastu a zvýšeniu konkurencieschopnosti krajiny. Slovenská republika patrila v ostatných rokoch medzi najdynamickejšie sa rozvíjajúce ekonomiky Európy. Jej rast bol jedným z najrýchlejších v rámci členských štátov Európskej únie a od roku 2001 bola výrazne nad priemerom ekonomického rastu EÚ. Podobný priaznivý vývoj zaznamenal aj ukazovateľ vyjadrujúci tempo rastu HDP na obyvateľa, ktorý od roku 2005 stúpa, ale jeho rast bol zastavený v roku 2008. Krízové obdobie spôsobilo prerušenie rastu. Rok 2009 zaznamenal pokles. Od tohto roku sa začala hospodárska kríza v Európe. Uvedené skutočnosti je možné vidieť v nasledujúcom grafe:

Graf 3.1: Vývoj HDP na obyvateľa v ČR a SR

Zdroj: [15], vlastné spracovanie

Ročný HDP na obyvateľa bol v roku 2010 o 4 400 PPS vyšší ako v roku 2005. Dopad krízy sa prejavil v roku 2009, kde výška medziročného HDP na obyvateľa klesla o 1 100 PPS (oproti roku 2008) a v silnej miere zasiahol ekonomiku, keďže prepád bol silnejší ako oživenie v ďalšom roku, a to pomerne veľkým rozdielom. Recesia sa prejavila najmä v menších a stredne veľkých výrobných podnikoch. Celosvetové zníženie dopytu po automobiloch zasiahlo prevádzky spoločnosti KIA, Peugeot – Citroen a Volkswagen, ale tiež aj veľké podniky ako napr. U. S. Steel. Nasledujúci rok 2010 vzrástol HDP o 900 PPS, čo naznačuje oživenie.

Na základe údajov dostupných z Eurostatu je možné konštatovať, že v rokoch 2007 a 2008 dosiahla krajina v rámci členských krajín Európskej únie najvyššie tempo ekonomického rastu, t.j. v roku 2007 to bolo o 1900 PPS viac ako v roku 2006 a v roku 2008 o 1200 PPS viac ako v predošlom roku. V roku 2009 bol pokles o 1100 PPS oproti predchádzajúcemu roku. Opätovný nárast bol pozorovaný v roku 2010, a to o 900 PPS.

Vývoj HDP v Českej republike v priebehu rokov 2005 – 2010

Konzervatívna politika bankových inštitúcií v Českej republike bola základným faktorom, že kríza síce významnejšie zasiahla vývoj HDP (napr. v porovnaní s Poľskom), ale menej ako niektoré iné krajiny. Vysoko exportne orientovaná ekonomika a silná prezieravosť s najväčším zahraničným odberateľom Nemeckom by sa vo všeobecnosti dala vyjadriť ako

priama úmera medzi dopytom po českých výrobkoch v eurozóne. Smerovanie ekonomiky sa odvíja v závislosti od stavu nemeckého hospodárstva. [14]

Až 85% exportných a 70% importných obchodov krajina realizuje so susednými štátmi Európskej únie. [14]

Obdobie rokov 2005 - 2007 patrí zatiaľ k najpriaznivejším obdobiam v histórii Českej republiky, vid'. graf č. 3.1. Priemerný ekonomický rast v tomto období bol 6,6 % a oproti predchádzajúcim rokom sa výrazne zrýchlil. Na rozdiel od väčšiny nových členských krajín nespôsobilo toto zrýchlenie zhoršenie makroekonomickej rovnováhy. V sledovanom období rástlo aj HDP na obyvateľa, pričom najvyššie tempo rastu bolo zaznamenané v roku 2006 vo výške 1 900 PPS. Obchodná bilancia prešla do prebytku a znížil sa deficit bežného účtu platobnej bilancie aj schodok verejných financií a došlo k výraznému zlepšeniu na trhu práce.

V roku 2008 došlo aj v tejto krajine k spomaleniu ekonomického rastu na 3,1 % v dôsledku negatívnych zmien vo vonkajšom prostredí spôsobeného tak silným útlmom ekonomickej aktivity v ostatných krajinách, ako aj v dôsledku zmien domácich faktorov (napr. vysoká miera inflácie viedla k zníženiu súkromnej spotreby). V roku 2009 pokleslo tempo ekonomického rastu o 4,7 % a tempo rastu HDP na obyvateľa na 19 300 PPS. Krajina bola nútená participovať na čerpaní finančného balíka od EÚ a Svetovej banky v hodnote 7,5 mld. €. K opätovnému oživeniu ekonomiky došlo už v roku 2010, kedy bol zaznamenaný rast o 2,7 %. [16]

HDP vzrástol v priebehu sledovaného obdobia, t.j. v priebehu rokov 2005 – 2010 o 1 600 PPS, z hodnoty 17 800 PPS na hodnotu 19 400 PPS. V pokrízovom vývoji je vidieť, že ekonomiky Slovenska a Česka upadli do recesie.

Keďže s vývojom HDP úzko súvisí aj vývoj zamestnanosti, resp. nezamestnanosti v krajine, ako ďalší dôležitý makroekonomický ukazovateľ, ktorý budem sledovať, je ukazovateľ vyjadrujúci mieru nezamestnanosti v analyzovaných krajinách a jeho vývoj za ostatných 6 rokov.

3.6.2 Inflácia

Ďalším dôležitým makroekonomickým ukazovateľom, ktorého vývoj bude v tomto príspevku sledovaný, je inflácia. Inflácia sa prejavuje dlhodobým rastom cenovej hladiny výrobkov a služieb v ekonomike, prípadne trvalým znižovaním kúpnej sily peňažných jednotiek. Je to proces vyvolaný poruchami v mikroekonomickej a makroekonomickej

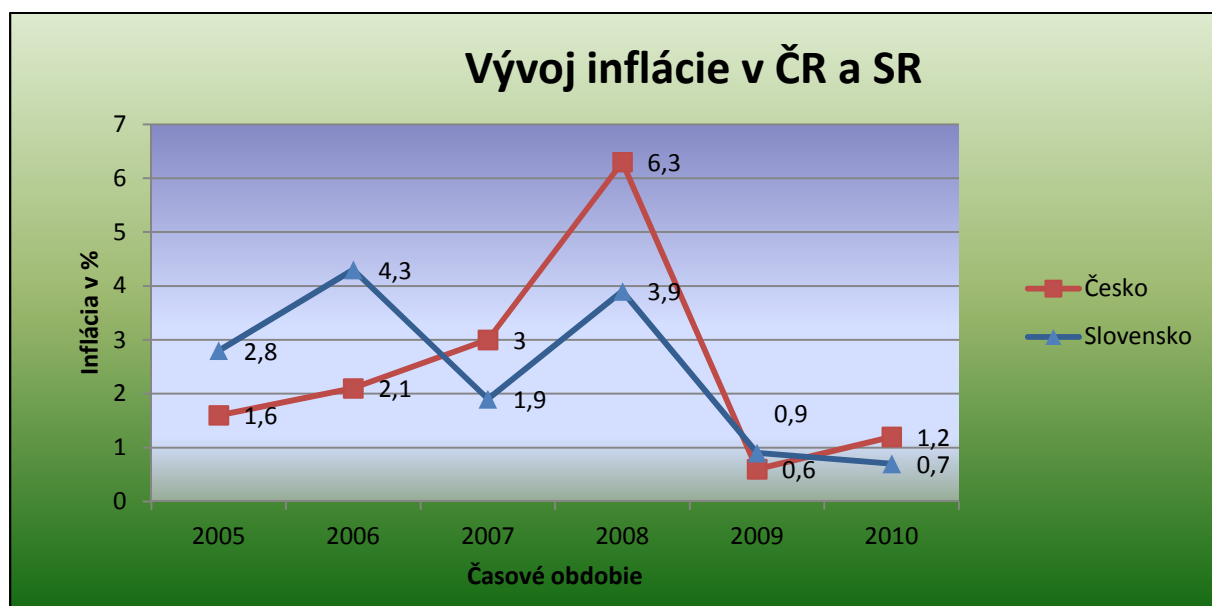
rovnováhe, v peňažnej sfére, ale aj vo sfére reálnej ekonomiky. Vysoká miera inflácie znamená vážny ekonomický problém a jav v ekonomike. [12, str. 89]

Vo februári 1992 bola v Maastrichte podpísaná Zmluva o Európskej únii (Maastrichtská zmluva), ktorá stanovila zámer vytvorenia Hospodárskej a menovej únie (HMÚ). Jedným zo štyroch kritérií pre vstup krajiny do HMÚ bolo udržanie cenovej stability, t.j. ročná úroveň spotrebiteľských cien (inflácia) nesmie presiahnuť priemernú mieru inflácie troch členských štátov s najnižšou mierou inflácie o viac ako 1,5 %. Na meranie inflácie v členských štátoch Európskej únie sa využíva harmonizovaný index spotrebiteľských cien. Tento index sa začal zostavovať s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť indexov spotrebiteľských cien jednotlivých krajín v rámci Európskej únie. [14]

Inflácia v SR

Na základe údajov dostupných zo štatistických úradov jednotlivých krajín a Eurostatu a vzájomným porovnaním týchto údajov je možné konštatovať, že sa miera inflácie v Slovenskej republike v priebehu uplynulých šiestich rokov pohybovala kolísavo. Najvyššiu hodnotu dosiahla v roku 2006, a to 4,3%.

Graf 3.2: Vývoj inflácie v ČR a SR

Zdroj: [15], vlastné spracovanie

Nástupom finančnej a hospodárskej krízy sa miera inflácie začala znižovať z 3,9 % v roku 2008 na rekordnú hodnotu 0,7% v roku 2010. Aj napriek tomu dosahuje priemerná hodnota inflácie v priebehu ostatných 6 rokov v Slovenskej republike 2,42 %.

Vplyvom krízy sa miera inflácie začala zvyšovať v roku 2011, pričom v septembri daného roku dosiahla hodnotu 4,4 %. Priemerná hodnota v Eurozóne v danom období predstavuje 3,3 %.

Inflácia v ČR

Ceny všetkých výrobkov a služieb začali postupne rásť a v roku 2008 dosiahla miera inflácie 6,3 %. Vypuknutím krízy sa však tempo rastu cien aj v tejto krajine spomalilo, a to na 0,6 % v roku 2009 a 1,2 % v roku 2010. Priemerná hodnota inflácie sledovaného obdobia predstavovala 2,46 %.

Rôzne hodnoty inflácie v jednotlivých rokoch a jednotlivých ekonomikách sú výsledkom toho, že inflácia z veľkej miery závisí od faktorov vo vnútri ekonomiky. Rok 2009 bol rokom klesajúcej miery inflácie v oboch krajinách z dôvodu prijatých vládnych opatrení za účelom spomalenia rastu cien.

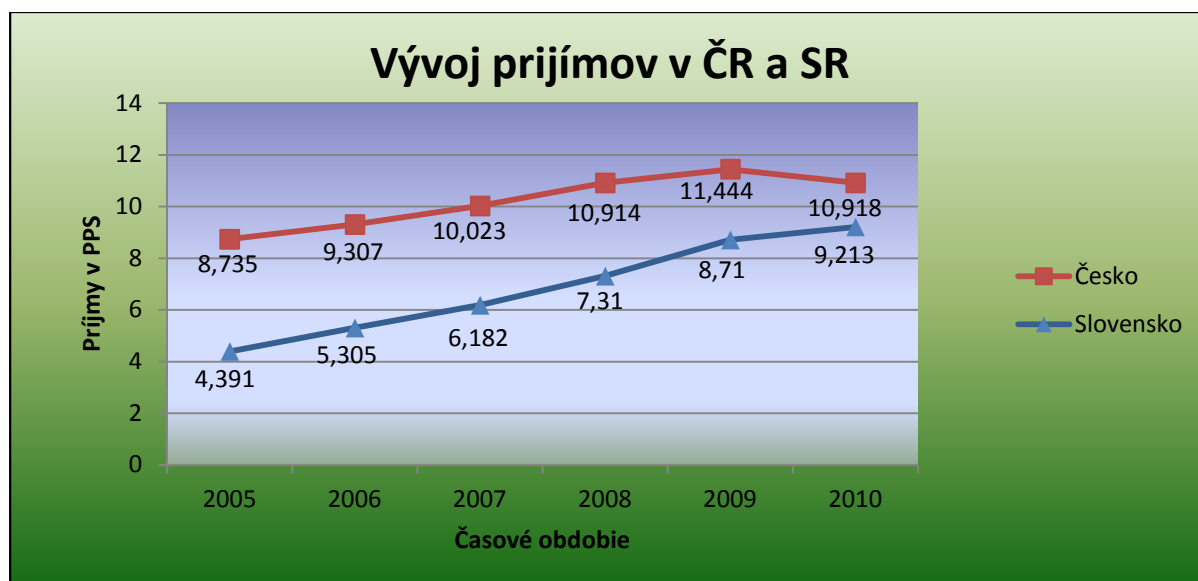
3.6.3 Príjmy

Príjmová situácia je hodnotená na základe rozsiahleho šetrenia s názvom European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), ktoré je povinné pre všetky členské štáty EÚ. [15]

Príjmy v SR

Stredný priemer príjmov od roku 2005, kedy bola hodnota 4,391 PPS, sa zvyšoval a v roku 2010 dosiahol už hodnotu 9,213 PPS.

Graf 3.3: Vývoj príjmov v ČR a SR

Zdroj: [15], vlastné spracovanie

Príjmy v ČR

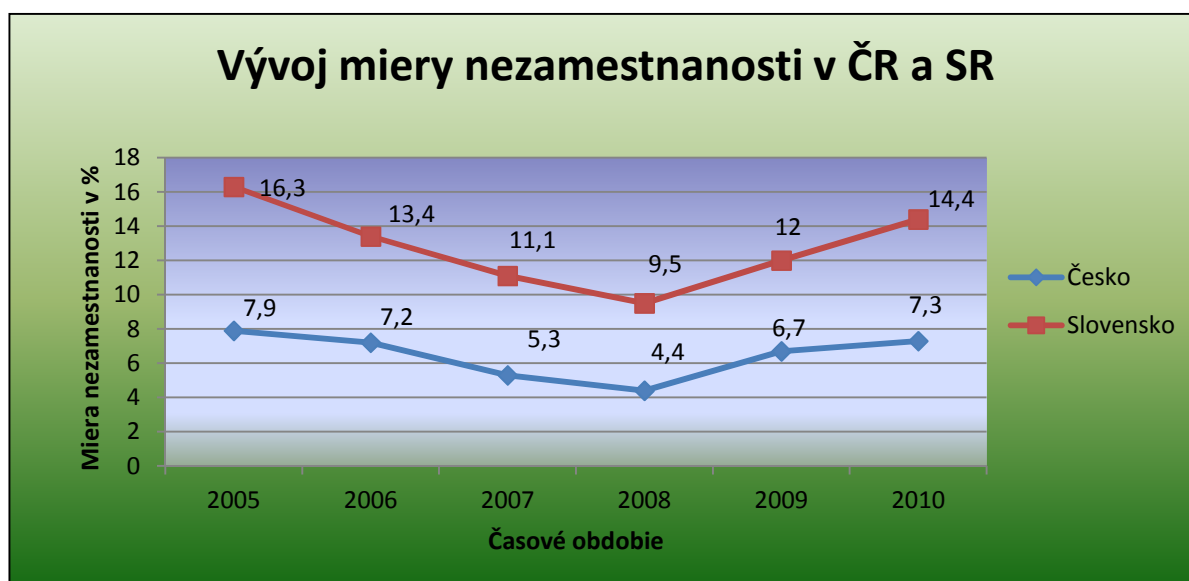
V Česku sa taktiež táto hodnota zvyšovala z 8,735 PPS v roku 2005 na 11,444 PPS v roku 2009. Avšak na rozdiel od Slovenskej republiky táto hodnota v roku 2010 klesla na 10,918 PPS.

3.6.4 Nezamestnanosť

Na vyjadrenie stavu a vývoja nezamestnanosti v krajine sa využíva ukazovateľ nazvaný miera nezamestnanosti, ktorý sa vypočíta ako jednoduchý podiel počtu nezamestnaných v príslušnej krajine k celkovej pracovnej sile v tej istej krajine, pričom vzorec je uvedený v predchádzajúcich podkapitolách. [12, str. 114]

Na základe dostupných údajov môžeme konštatovať, že trend vývoja miery nezamestnanosti v Slovenskej republike mal v priebehu v rokov 2005 – 2010 podstatne kritickejšie hodnoty ukazovateľa ako v Českej republike. [15]

Graf 3.4: Vývoj miery nezamestnanosti v ČR a SR

Zdroj: [15], vlastné spracovanie

Nezamestnanosť v SR

Slovenská republika má dlhodobý problém s nezamestnanosťou a pravidelne sa nachádza medzi krajinami s najhoršími výsledkami v rámci tohto makroekonomického ukazovateľa. V roku 2005 dosiahla miera nezamestnanosti až 16,3 %, čo je najväčšia hodnota v meraných rokoch 2005 – 2010. Po tomto roku sa začala miera nezamestnanosti postupne znižovať, v roku 2008 klesla na 9,5 %. Vznik finančnej a ekonomickej krízy vo veľkej miere negatívne zasiahol aj túto oblasť a recesia viedla k tomu, že v priebehu dvoch rokov sa miera nezamestnanosti vyšplhala až na hodnotu 14,4% - v roku 2010, pričom v roku 2009 to bolo 12%. Väčšina firiem pristúpila k redukcii počtu zamestnancov, napr. 800 zamestnancov bolo prepustených v piešťanskej firme Avent Slovakia, s.r.o., 700 v U.S. Steel Košice, 600 z bane Siderit v Nižnej Slanej. Výrobca kompresorov do chladničiek Embraco Slovakia prepustil 452 zamestnancov, Volkswagen Slovakia, a. s. 400 zamestnancov. Nezamestnanosť v Slovenskej republike bola znížená vďaka prílivu zahraničného kapitálu. [14 a 15]

Nezamestnanosť v ČR

Z grafu môžeme pozorovať, že Česká republika dosahovala v priebehu ostatných 6 rokov nižšie, jednociferné hodnoty miery nezamestnanosti, ako Slovenská republika. Priemerná hodnota ukazovateľa bola 6,47 % (v Slovenskej republike 12,78 %).

Najvyššiu hodnotu dosiahol sledovaný ukazovateľ v Českej republike v roku 2005, a to 7,9 %, naopak najnižšia hodnota bola pozorovaná v roku 2008, t.j. 4,4 %. Recesia však

spôsobila, že miera nezamestnanosti sa aj v tejto krajine vyšplhala na hodnoty z predkrízového obdobia. V roku 2010 to bolo 7,3%. Dlhodobým problémom a brzdou nielen v predkrízovom, ale aj v pokrízovom období, je okrem starnutia populácie, aj systém dávok a nízka motivácia ľudí k návratu do práce.

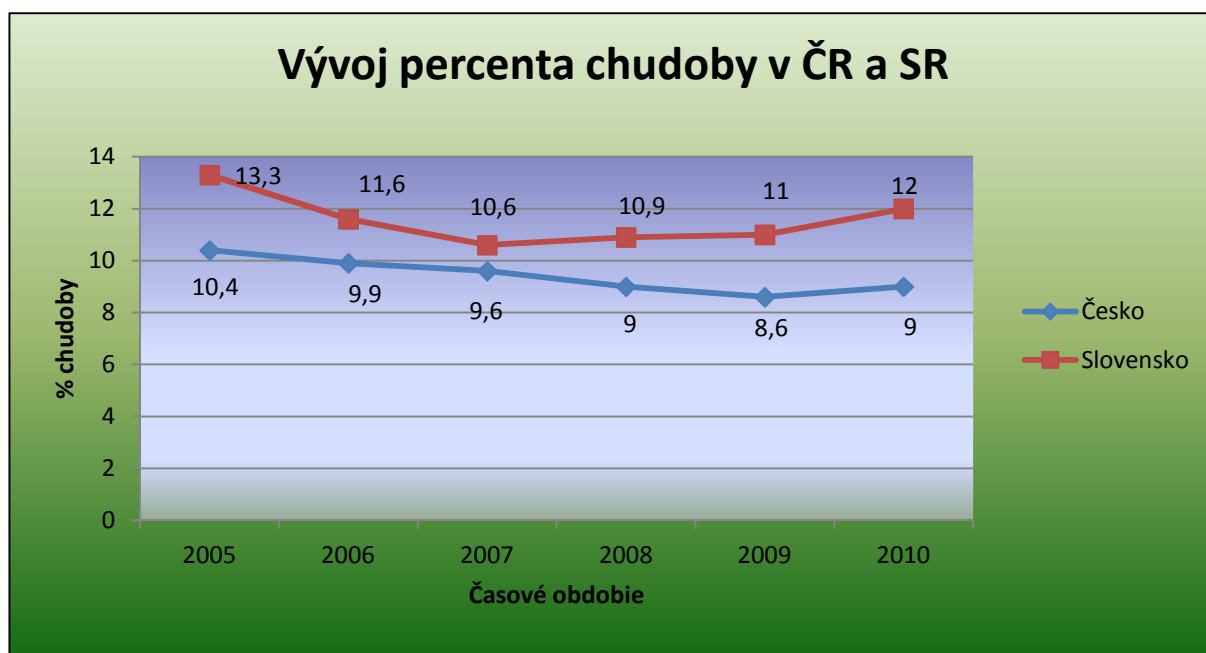
3.6.5 Chudoba

Podľa metodiky Eurostatu sa za chudobných považujú tí, ktorých disponibilný príjem je menší než stanovená hranica chudoby, ktorá je definovaná na základe ekvivalentného príjmu, konkrétne ako 60 % mediánu ekvivalentného príjmu domácnosti. [15]

Chudoba v SR

Najvyššia miera rizika chudoby, v priebehu rokov 2005 – 2010, je na Slovensku zaznamenaná v roku 2005, a to 13,3%. Od tohto roku sa znižovala, avšak v roku 2008 začala opäť stúpať a stúpala až do roku 2010, kedy dosiahla hodnotu 12%.

Graf 3.5: Vývoj percenta chudoby v ČR a SR

Zdroj: [15], vlastné spracovanie

Chudoba v ČR

V Česku mala miera rizika chudoby podobný priebeh, z 10,4 % (najvyššia hodnota v meranom období) v roku 2005 klesla na 8,6 % v roku 2009. V roku 2010 sa táto hodnota

zvýšila na 9,0 %. Česká republika je percentuálne štát s dlhodobou najnižšou mierou chudoby v rámci EÚ.

3.6.6 Protikrízové opatrenia vlád analyzovaných krajín a predpokladané hodnoty vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov

Protikrízové opatrenia v jednotlivých štátoch sa líšili v závislosti od situácie v konkrétnej krajine.

Protikrízové opatrenia v SR:

- expanzívna fiškálna politika,
- využívanie fondov EÚ a PPP projektov,
- podpora zamestnanosti,
- daňové opatrenia,
- štátna pomoc na podporu exportu. [14]

Tabuľka 3.1: Prognóza vývoja makroekonomických ukazovateľov v Slovenskej republike na obdobie 2011-2013, [12]

Rok	HDP (reálny rast)	Miera nezamestnanosti	Inflácia
2011	3,0%	13,5%	2,6%
2012	1,7%	13,7%	3,0%
2013	2,7%	13,4%	3,5%

Zdroj: [14]

Vyhliadky vývoja slovenskej ekonomiky na nasledujúce tri roky nie sú veľmi priaznivé. Slovensko očakáva spomalenie rastu ekonomiky, pretože sa vláda SR rozhodla znížiť vládne výdavky, čo negatívne ovplyvnilo celkový výstup ekonomiky. V roku 2011 malo tempo rastu HDP dosiahnuť úroveň 3%, no v priebehu rokov 2012 a 2013 by malo dôjsť k jeho výraznejšiemu spomaleniu. Mierne zlepšenie sa očakáva v ukazovateli vyjadrujúcom mieru nezamestnanosti. Jeho hodnota by mala klesnúť zo 14,4% v roku 2010 na 13,4% do

roku 2013. Ukazovateľ inflácie sa nejaví ako pozitívny. Ten by mal vzrásť oproti roku 2010 z hodnoty 0,7% na hodnotu 3,5% v roku 2013. [14 a 15]

Protikrízové opatrenia v ČR:

- zníženie dane z príjmu fyzických a právnických osôb,
- zníženie sadzby odvodov,
- komplexná podpora odvetví,
- dlhodobá udržateľnosť rovnováhy verejných financií. [17]

Tabuľka 3.2: Prognóza vývoja makroekonomických ukazovateľov v Českej republike na obdobie 2011 – 2013,

Rok	HDP (reálny rast)	Miera nezamestnanosti	Inflácia
2011	1,9%	6,9%	2,1%
2012	2,3%	6,5%	3,2%
2013	3,3%	6,1%	1,5%

Zdroj: [14]

Tab. 3.2 uvádza prognózu vývoja sledovaných makroekonomických ukazovateľov v Českej republike do roku 2013. Podľa očakávaní ministerstva financií Českej republiky by sa malo tempo rastu ekonomiky spomaliť z 2,7% v roku 2010 na 1,9% v roku 2011. Zrýchlenie rastu by malo nastať v roku 2012 a 2013, kedy by medziročné tempo rastu HDP malo byť na úrovni 3,3%. V oblasti nezamestnanosti sa očakáva pokles miery nezamestnanosti zo 7,3% v roku 2010 na 6,1% v roku 2013. Po vypuknutí krízy bola inflácia v Českej republike nízka, čo malo stlmiť dopad na úspory. V nasledujúcich rokoch sa očakáva jej nárast, no v roku 2013 by mala byť na približne rovnakej úrovni ako v roku 2010. [17]

V rámci Európskej únie aj okolitého hospodárskeho priestoru nenájdeme krajinu, ktorá by sa vyhla finančnej a hospodárskej kríze a jej negatívnym dopadom. Analýzou základných makroekonomických ukazovateľov poukazujeme na mieru dopadu na jednotlivé ekonomiky krajín Slovenska a Česka. Prvé zmeny a dopady sa začali objavovať koncom roka 2008. V plnej miere sa prejavili najmä v roku 2009. [14]

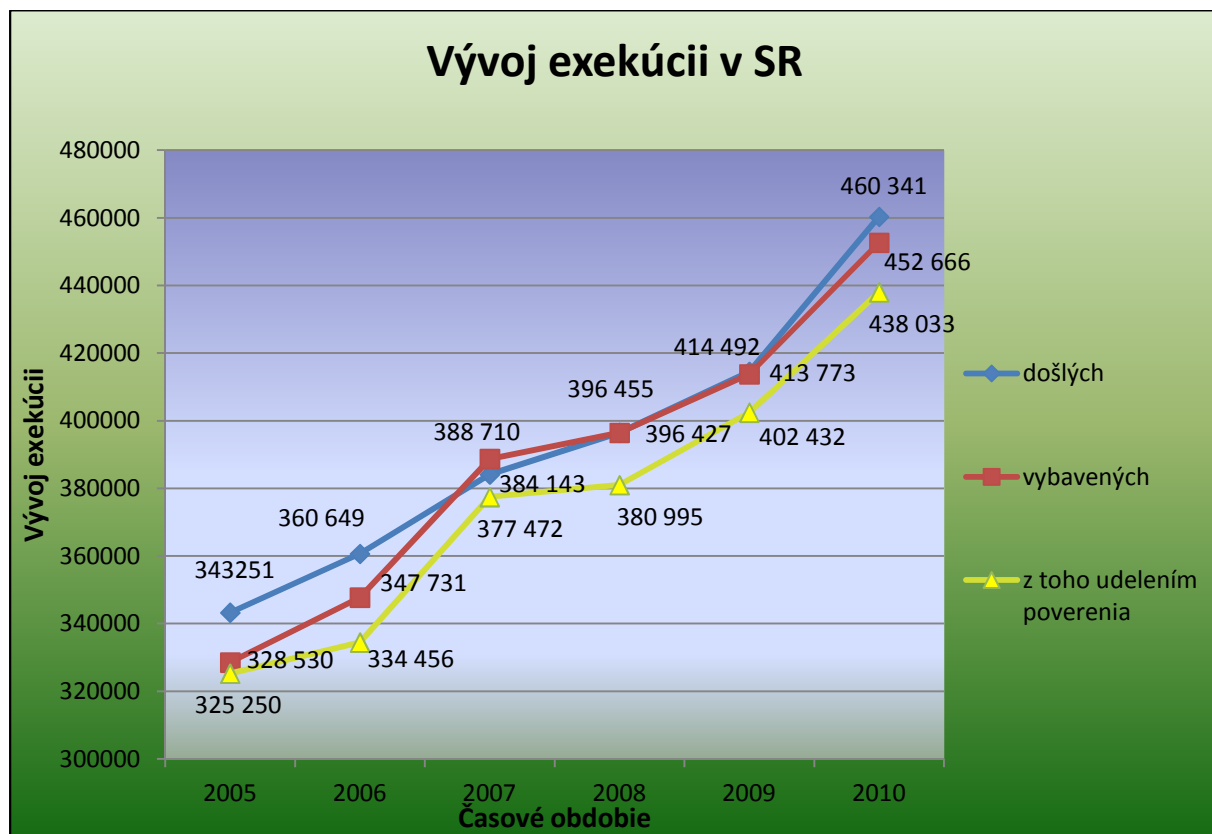
4 Analýza dopadu krízy na počet exekúcií

Ľudia počas hospodárskej krízy strácajú prácu, čo vedie ku vzrastajúcej miere nezamestnanosti. Dôsledkom toho, že ľudia majú menší dôchodok, nedokážu splácať úvery. Aby splatili tieto úvery berú si ďalšie pôžičky, ktorými sa ešte viac zadlžujú. Dlžníci nezvládajú splácať svoje záväzky a následne sa dostanú do takej situácie, z ktorej jediným riešením je exekúcia.

Počet exekúcií na Slovensku

Počet exekúcií na Slovensku rok čo rok narastá. V roku 2005 to bolo 343 251 exekúcií a tento počet vzrástol v roku 2010 až na 460 341. V priebehu tohto obdobia sa teda počet exekúcií zvýšil až o 117 090, pričom najväčší prírastok exekúcií bol na prelome rokov 2009 a 2010, kedy sa počet exekúcií zvýšil až o 45 849.

Graf 4.1: Vývoj exekúcií v Slovenskej republike

Zdroj: [18], vlastné spracovanie

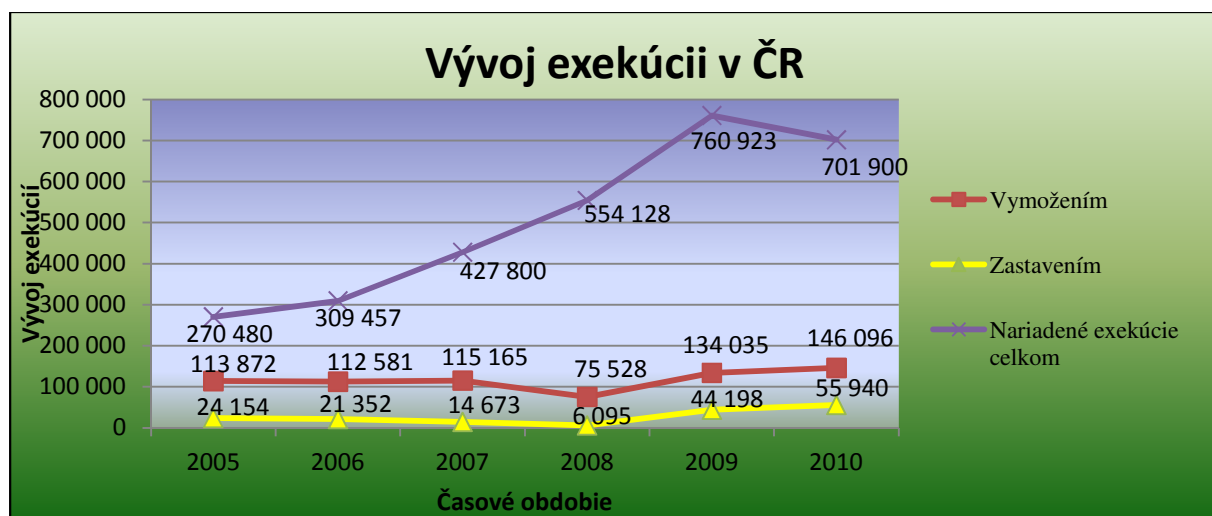
Počet exekúcií v Česku

Počet exekúcií v Českej republike mal takmer podobný rastúci priebeh ako v Slovenskej republike až na zmenu na prelome rokov 2009 – 2010, kedy došlo k poklesu počtu exekúcií v ČR zo 760 923 na 701 900, čiže o 59 023 exekúcií. Od roku 2006 počet exekúcií rapídne narástol a na rozdiel od Slovenskej republiky najväčší prírastok exekúcií zaznamenala Česká republika v rokoch 2008 – 2009, kedy sa počet exekúcií zvýšil až o 206 795. Práve od roku 2008 dochádza k narastaniu miery nezamestnanosti, čo je spôsobené postupným prerastaním finančnej krízy do krízy hospodárskej. Celkový nárast počtu exekúcií v rokoch 2005 – 2010 bol 431 420.

Najväčší nárast počtu exekúcií sa neprejavil so vznikom hospodárskej krízy, ale až nasledujúci rok. Je to spôsobené tým, že k exekútorovi sa pohľadávky veriteľov dostávajú k vymoženiu až po tom, čo si veriteľ opatrí exekučný titul. Potom musí prebehnúť „nalézací soudní řízení“, a to nejakú dobu trvá. Pokiaľ teda dlh vznikol v dôsledku krízy v roku 2008, veriteľ ho včas zažaloval a súd ho štandardným spôsobom rozhodol, bude sa môcť ešte v ďalšom roku pristúpiť k exekúcií. V období krízy sa začínajú masívne prejavovať dlhy zo spotrebiteľských úverov, vzrastá počet dlhov z hypotekárnych úverov, ktoré majú banky zabezpečené nehnuteľnosťami. [19]

Dlžník si neuvedomuje, že pokiaľ dobrovoľne nezaplatí pokutu, tak veriteľovi neostane nič iné, ako pokutu súdne vymáhať. Ak je veriteľ úspešný na súde, súd zaviazá dlžníka, aby zaplatil nielen pokutu, ale už aj náklady súdneho konania predstavujúce súdny poplatok a odmenu veriteľovho advokáta. Ak dlžník nerešpektuje tento rozsudok, veriteľ sa obráti na exekútora. V dôsledku toho dlžník teda zaplatí pôvodnú pokutu, ďalej náklady „nalézacího řízení“, náklady na advokáta, náklady exekučného konania, odmenu exekútora a opäť odmenu advokáta v exekučnom konaní, k tomu všetkému DPH. Z exekučného konania profituje aj štát. [19]

Graf 4.2: Vývoj exekúcií v Českej republike

Zdroj: [20], vlastné spracovanie

Keďže Slovenská republika má takmer o polovicu menej obyvateľov ako Česká republika, aby som v týchto krajinách mohla porovnať počet exekúcií, vypočítala som ich počet na jedného obyvateľa, tabuľka č.4.1 a č.4.2. Z tabuliek je vidieť, že počet exekúcií na 1 obyvateľa rapídnejšie stúpa v Slovenskej republike z počtu 0,064 v roku 2005 vzrástol až na 0,085 v roku 2010. V Českej republike bol tento nárast o čosi menší, z hodnoty 0,026 na jedného obyvateľa v roku 2005 vzrástla táto hodnota na 0,072 v roku 2009. V roku 2010 došlo v Česku oproti roku 2009 k poklesu počtu exekúcií na jedného obyvateľa z hodnoty 0,072 na 0,067.

Najväčší nárast prírastku počtu exekúcií na jedného obyvateľa bol na Slovensku v roku 2010, jeho hodnota predstavovala 0,085, v Česku to bolo v roku 2009 a tento prírastok predstavoval hodnotu 0,072.

Dôvodom rastu počtu exekúcií nie je len ekonomická kríza, ale predovšetkým nezodpovedný prístup občanov i firiem k finančným záležitostiam. Je to prejavom dlhov zo spotrebiteľských a hypotečných úverov.

Tabuľka 4.1. zachytáva počet exekúcií na Slovensku, počet obyvateľov v Slovenskej republike a počet exekúcií na jedného obyvateľa.

Tabuľka 4.1: Výpočet exekúcií na jedného obyvateľa v SR

Rok	Počet exekúcií	Počet obyvateľov SR	Počet exekúcií na 1 obyvateľa
2005	343 251	5 389 180	0,064
2006	360 649	5 393 637	0,067
2007	384 143	5 400 998	0,071
2008	396 455	5 412 254	0,073
2009	414 492	5 424 925	0,076
2010	460 341	5 435 273	0,085

Zdroj: [21], vlastné spracovanie

Tabuľka 4.2. zachytáva počet exekúcií v Českej republike, počet obyvateľov v ČR a počet exekúcií na jedného obyvateľa.

Tabuľka 4.2: Výpočet exekúcií na jedného obyvateľa v ČR

Rok	Počet exekúcií	Počet obyvateľov ČR	Počet exekúcií na 1 obyvateľa
2005	270 480	10 251 079	0,026
2006	309 457	10 287 189	0,030
2007	427 800	10 381 130	0,041
2008	554 128	10 467 542	0,053
2009	760 923	10 506 813	0,072
2010	701 900	10 532 770	0,067

Zdroj: [22], vlastné spracovanie

5 Záver

Z právneho odvetvia delíme exekúciu na civilnoprávnu, trestnoprávnu, správne právnú a daňovú exekúciu. Bakalárska práca je zameraná na exekúciu prevádzanú súdnymi exekútormi.

Vykonávacie konanie, ktoré prebieha podľa OSR alebo ER, je najkrajnejším a konečným riešením pri vymáhaní pohľadávok. Príčinou zahájenia exekučného konania je mnohokrát skutočnosť, že samotní oprávnení sa dopúšťajú mnohých omylov, napr. pri správe svojich pohľadávok, pri ľahkovážnom výbere obchodného, zmluvného partnera, alebo pri unáhlenom rozhodnutí. To, že veriteľom povinný nehradí pohľadávky v stanovených lehotách, veritelia veľmi dlho tolerujú.

Problematika exekučného konania sa v súčasnosti týka stále väčšieho počtu ľudí a podnikov. Je to dané nielen ekonomickou krízou, ktorá sa vo veľkej miere odrazila na životnej úrovni mnohých občanov, ale aj nehospodárnosťou českej a slovenskej verejnosti v oblasti financií. Samozrejme, že existujú inštitúcie, priživujúce sa na ľudskom nešťastí a dostávajú ľudí ešte do väčších problémov. Takýmito inštitúciami sú nebankové spoločnosti fungujúce takmer až na hranici zákona. Dokážu veľmi ľahko obísť súdnictvo, a to im zaisťuje istú nedotknuteľnosť.

Zo štatistických údajov Exekútorskej komory Českej republiky a Slovenskej komory exekútorov vyplýva, že rok čo rok počet exekúcií rastie. Dôvodom neustáleho zvyšovania počtu exekúcií je to, že ľudia nevládajú splácať svoje dlhy, ktoré im vznikli svojím konaním. Zmenil sa pohľad vo vynakladaní peňazí. Motívom sa stalo dosiahnutie vyššej životnej úrovne, túžba po vlastnom bývaní, preferencie na spotrebu, ľahká dostupnosť úverov a okrem iného i zvyšovanie reálnej mzdy. Pod vplyvom stúpajúcich počtov služieb a výrobkov, stúpajúcich príjmov v kombinácii s vyššou kvalitou, marketingovou propagáciou pôžičiek a úverov, ľudia neodhadli svoje možnosti. Príchod ekonomickej krízy ešte viac prehĺbil tieto problémy. Dlžníci prestali plniť splátky úverov a z tohto dôvodu končia v exekúcii. Existuje však veľa subjektov, povinných, ktorí sa z nedostatku disciplíny a morálky vyhýbajú splácaniu alebo sa vyhýbajú plneniu svojich záväzkov.

Táto bakalárska práca bola zameraná na dopad hospodárskej krízy na počet exekúcií. V teoretickej časti boli vysvetlené základné pojmy, ktoré sú dôležité pre každé exekučné konanie. Praktická časť je už zameraná na cieľ tejto práce, ktorým bola analýza dopadu hospodárskej krízy a vybraných makroekonomických veličín na počet exekúcií na Slovensku

a v Čechách. Ide predovšetkým o porovnanie a vplyv makroekonomických veličín, ako sú inflácia, nezamestnanosť a HDP na obyvateľa, v rokoch 2005-2010. Keďže na počet exekúcií majú vplyv aj výška príjmov a percento chudoby, sú zahrnuté do tejto analýzy a porovnané v rámci Slovenska a Česka. V praktickej časti je uvedená analýza počtov exekúcií v rokoch 2006-2010 na Slovensku a v Česku. Mnoho ľudí sa od svojich finančných problémov dištancuje, a práve to je jedným z impulzov k exekúcii.

V dnešnej modernej dobe sú takmer všetky informácie k dispozícii v knižných publikáciách, na webových stránkach, prípadne u právnych poradcov. Napriek týmto možnostiam je potrebná opatrnosť, aby sa fyzická či právnická osoba bola schopná vyhnúť exekučnému konaniu.

Zoznam použitej literatúry

- [1] SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Exekuční řízení*. 1.vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 272 s. ISBN 80-86861-46-5.
- [2] GROSSOVÁ, E. Marie. *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*. 5. vyd. Praha: Linde, 2007. 603 s. ISBN 978-80-7201-621-1.
- [3] MACUR, Josef. *Kurs občanského práva procesního: Exekuční právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1998. 207 s. ISBN 80-7179-190-3.
- [4] RADKOVA, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. 1.vyd. Praha: Linde, 2009. 199 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
- [5] WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 5. vyd. Praha: Linde, 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3.
- [6] SCHELLEOVÁ, Ilona. *Jak vymáhat dluhy právní cestou*. 1.vyd. Praha: Computer Press, 2002. 100 s. ISBN 80-7226-607-1.
- [7] TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3.vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9.
- [8] VAIGERT, Dalibor a kol. *Pohledávky – Právní příručka věřitele*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2005. 272 s. ISBN 80-251-0881-3.
- [9] WINTEROVÁ, Alena a kol. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 2.vyd. Praha: Linde Praha, a.s.. 2005. 1023 s. ISBN 80-7201-551-6.
- [10] KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a předpisy související*. Komentář. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2005. 966 s. ISBN 80-7179-901-7.

- [11] DORNBUSCH, Rudiger a Stanley FISCHER. *Makroekonomie*. 6. vyd. Praha: SPN a Nadace Economics, 1994. 602 s. ISBN 80-04-25556-6.
- [12] JUREČKA, Václav, Ivana JÁNOŠÍKOVÁ a kol. *Makroekonomie: Základní kurs*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB –TU Ostrava, 2009. 312 s. ISBN 978-80-248-0530-6.
- [13] *Parita kúpnej sily* [online]. 1993 [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <http://www.portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=33803>
- [14] *Vplyv hospodárskej krízy v krajinách V4*. Bratislava, 2011. Dostupné z: <http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/21-2011/pdf/240-248.pdf>. Akademická práca. Ekonomická univerzita v Bratislave.
- [15] *Eurostat statistics* [online]. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>
- [16] *Czech Republic: Rising Star in Eastern Europe*. 2010. [online]. Thomas White Global Investing. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://www.thomaswhite.com/pdf/czech-republic-country-05-210.pdf>.
- [17] *Národní protikrizový plán vlády*. 2009. [online]. [cit. 2012-05-09]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/mediacentrum/predstavujeme/narodniprotikrizovyplan.pdf>.
- [18] *Slovenská komora exekútorov: Štatistiky* [online]. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://www.ske.sk/>
- [19] JOHÁNEK, T. *Za růstem počtu exekucí stojí nezodpovědnost dlužníků* | Realit. [online]. 2010, Január [cit. 2012-05-09]. Dostupné z WWW: <http://www.realit.cz/clanek/za-rustem-poctu-exekuci-stoji-ezodpovednostdluzniku>.
- [20] *Exekutorská komora České republiky: Statistika exekucí za jednotlivé roky 2001 - 2011* [online]. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://ekcr.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=>

- [21] *Štatistický úrad Slovenskej republiky: Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.) podľa: územie, pohlavie a rok* [online]. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>
- [22] *Český statistický úřad: Česká republika od roku 1989 v číslech* [online]. [cit. 2012-05-10]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989

Zoznam skratiek

Zb. – zbierka

OSR – zákon č.99/1963 Zb., občiansky súdny rád, v znení neskorších predpisov

ER - zákon č.120/2001 Zb., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný rád), v znení neskorších predpisov

ČR - Česká republika

SR – Slovenská republika

Tis. –tisíc

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....

Katarína Straková

Zoznam príloh

Príloha č. 1: **Návrh na nařízení exekuce soudním exekutorem podle exekučního řádu**

Príloha č. 2: **Počet exekúcií v Slovenskej a Českej republike**